ԺԲ· ՏԱՐԻ 3546 (Ն· Տ·) 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1895 7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1895 3 ՐԷՃԷՊ 1313 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ, ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وه‌لك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Վաճառական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան 150
» » Վեցամսեայ » » 76
» » Եռամսեայ » » 40
Օսմ. Երկիրներ Տարեկան Ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընծայ թուղթի վրայ ծանուցման տողը· Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց բաժանորդի ծախքը վճարելով .... Ղրուշ 50
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ յօդուածներ ետ չի դառնար։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Եւրոպական տան ազդարարական ծանուցումներով ստացուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԴԵՌԱՏԻ ԲԱՐԵԳՈՐԾՆԵՐ

Ֆրանսական Հանրապետութեան Նախագահին աղջիկը, Օր. Լիւսի Ֆօռ, մարդասիրական նախաձեռնութիւն մը ունեցաւ՝ Նախորդ շաբթուն Ելիզէի պալատն հրաւիրելով խումբ մը դեռատի աղջիկներ ու պատանիներ «Տղաքներու Եղբայրակցութիւն» մը կազմելու համար։ Բարեգործական հաստատութիւնները բազմաթիւ են Բարիզի մէջ. իւրաքանչիւրն իր արժանիքն ունի ու կը գործէ իր նպատակին համաձայն. բայց անոնց գործունէութիւնը սահմանափակ է. կապակցութիւն չունին իրարու հետ։ Նոր Եղբայրակցութիւնն այդ կապը հաստատել կ՚ուզէ, և ոչ թէ մրցիլ անոնց հետ. իր նպատակն է աղքատ, հիւանդ կամ լքուած տղաքներուն օգնութեան ձեռք կարկառել, անոնց ցաւերն ամոքել, անոնց կրթութեան հոգ տանիլ։

Երկու ժամ տեւեց այդ առաջին գումարումը որուն մէջ՝ կրակոտ վիճաբանութիւններու և կարծիքներու անհամաձայնութեան տեղ իմաստուն բարեգործութեան մը հիմերը դրուեցան. Գործին տրուած կազմակերպութիւնը զմեզ չի հետաքրքրեր ուղղակի. բայց երիտասարդութեան սեմին վրայ գտնուողներուն ցոյց տուած փութկոտութիւնը, եռանդը, համակրանքը՝ բարենպատակ ծրագրի մը համար, հետաքրքրութենէ աւելին կազդէ, սքանչացում, և օրինակելի բան մը ունի իր մէջ։

Երեւակայեցէք որ այդ գումարման մասնակցող աղջիկներէն շատեր երկար շրջազգեստ հագնելու տարիքը չունէին դեռ ու տղաքներէն շատ քիչեր պեխերը բուսնիլ սկսած էին. պզտիկներ կային որոնք մայրերնին ձեռքը բռնած գացած էին, թէեւ ծնողք՝ մասնակցութեան իրաւունք չունենալով՝ քաշուած կեցան։ Կը պատմուի թէ, տասը տարեկան աղջիկ մը, Օր. Լիւա, որ ուշադրութեամբ կը հետեւէր ժողովին, իր մանկական ուրախութիւնը չէր կրնար զսպել եղած առաջարկութիւններն ու տրուած որոշումները լսելով. այդ վայրկենին, մոռցած էր իր պէպէքն ու խաղալիկները, եւ կը մտածէր իր տարաբաղդ քոյրերուն ու եղբայրներուն վրայ՝ որոնց օգնելու առիթ պիտի ընծայուէր իրեն առաջիկային մէջ։

* * *

Օր. Լիւսի Ֆօռ, որ կը նախագահէր, գեղեցիկ ատենաբանութիւն մը արտասանեց ողորմածութեան վրայ, իր մատղաշ ունկնդիրներուն սրտին ու մտքին թափանցող լեզուով մը և յուզուած շեշտերով. Աշխարհիս մէջ չկայ, ըսաւ, աւելի անխառն ուրախութիւն մը քան տալու ուրախութիւնը. Երբ պէտք ունեցողին կու տանք, ինքզինքնուս կը պատճառենք անհուն հաճոյք մը։ Բայց այն բարեգթութիւնը որ ողորմութիւն տալուն մէջ կը սահմանափակուի, անբաւական է։ Դրամը կը ծախսուի և անոր սպառելէն ետք՝ ազդեցութիւնն ալ կ՚անհետանայ, մինչդեռ դժբաղդ տղաքներուն նուիրուած բարոյական պաշտպանութիւնը մնայուն հանգամանք մը ունի և արդիւնաւոր կ՚ըլլայ։ Հարուստ տղան պէտք է մէկ կամ մէկ քանի չքաւոր տղաքներ որդեգրէ, իրեն եղբայր նկատելով, իր ազդու պաշտպանութեան տակ առնելով զանոնք, և այս հաղորդակցութենէն պիտի ծնի բարիք մը պաշտպանեալին ու պաշտպանողին համար հաւասարապէս։ Կեանքը աւելի քաղցր պիտի երեւնայ առաջինին, ինքզինքը լքուած չզգալով. ու վերջինը, իր մատաղ հասակէն, տարաբաղդի մը օրօրանին մօտենալով, կանուխէն պիտի գիտնայ ինչ որ գիտնալու է ամեն ոք. յարգել մարդկային թշուառութիւնը. ու առանց ճիգի, ինքնաբերաբար, պիտի մղուի օգտակարապէս գործածել իր իր հարստութիւնը, երբ որբուն հասակը թեւակոխէ։

Հանրութիւնը տառապեցնող բարոյական ու նիւթական բոլոր թշուառութիւններուն մէջէն ամենէն աղետալին, ամենէն սրտաճմլիկը մանկութեան թշուառութիւնն է, որ այնքան կը ծանրանայ պզտիկ անմեղ էակներու, խեղճ մատաղ հոգիներու վրայ որոնք կը ճնշուին ազատ մթնոլորտներու հաղորդակցութեամբ և որոնցմէ շատեր՝ գորովի ճառագայթի մը, բարեգութ ժպիտի մը միայն կը կարօտին, բացուելու, զարգանալու համար։ Մեր զգայնութիւնը դիւրաւ կը շարժի՝ երբ կը տեսնենք մանկական արցունքներու հոսիլը, նոյն իսկ երջանիկ ու փայփայուած մանուկներու աչքին վրայ, նոյն իսկ այն արցունքները որոնք կը հոսին թեթեւ յանդիմանութեան մը կամ խաղալիկի մը կորուստին պատճառով, Ի՜նչ պէտք է ընել ուրեմն, ի տես լքուած ու տրտմախիթ մանկութեան որ կանուխէն կը ճանչնայ վշտի արցունքները, կամ մինչեւ իսկ կը մոռնայ արտասուելը, բայց որուն զառամ նայուածքը՝ իր մատաղ դէմքին վրայ՝ դառն մեղադրանքի մը արտայայտութիւնն է կարծես։

Մանկամարդ ատենաբանուհին շեշտեց իր ճառին վերջը, թէ նորահաստատ եղբայրակցութիւնը մասնաւոր հիմնարկութիւն մը չի պիտի կազմէ, այլ կ՚ուզէ գորովանքի և գթութեան նոր շունչ մը, նոր ոգի մը տալ, գործելու նորագոյն միջոցներով մէկտեղ, արդէն իսկ գոյութիւն ունեցող հաստատութիւններուն, որոնց կը միանայ։

* * *

Եւ արդարեւ, այս մանուկներու ընկերութիւնն իրեն ուղեգիծ ունի՝ պզտիկ դժբաղդներուն ուրախութիւն պատճառել ներկային մէջ և եղբայրակցութեան զգացումը ներշնչել ապագային համար։ Երբ քաղքենի տղան փողոցին մէջ հանդիպի աղքատ տղեկի մը որ ձեռք կը կարկառէ, սփոփարար խօսք մը պիտի ուղղէ անոր. պիտի հարցունէ անոր հասցէն և տեղեկութիւններ՝ ընտանիքին վրայ։ Եթէ ծնողքը թոյլ տան որ ինք անձամբ նպաստ մը տանի, պիտի երթայ. հակառակ պարագային մէջ, ընկերութեան պիտի գրէ, անոր հոգածութեանը յանձնարարելով։

Արձակուրդի ատեն, երբ առիթ ունենան, եղբայրակցութեան գլխաւոր անդամները պիտի այցելեն լքուած մանուկներու պաշտպանարանները. Ընկերութեան կեդրոնին պիտի հաղորդեն թէ լաւ կը խնամուի՞ն անոնք. պիտի տեղեկանան թէ անոնց մէջ խելօքներն ու խելայիրները որո՞նք են ու պիտի թղթակցին, տարին քանի մը անգամ, զգացունել տալով թէ իրենց վրայ կարեկցող մը ու հսկող մը կայ։

Ընկերութեան նիւթական միջոցները ներելուն պէս, մանկական լրագիր մը պիտի հրատարակուի, թէ՛ բոլոր անդամներուն և թէ իր օգնութիւնն ստացողներուն համար, իբրեւ բարոյական խնամ մը առաջիններուն և զբօսանք մը՝ վերջիններուն համար։ Եւ տարակոյս չկայ որ այս ինքնատիպ հաստատութիւն զարգանայ ու ամրապնդուի, քանի որ Ֆրանսայի բոլոր տղաքները, բոլոր պատանիները պիտի հրաւիրուին մասնակցիլ անոր՝ ամսական դիւրամատչելի նուիրատուութիւնով մը, առնուազն երկու փրանք։ Միլիոններ կըրնան հաւաքուիլ այդ երկու փրանքներով։

ՀՈՂԱՏԷՐՆ ՈՒ ԴՐԱՄԱՏԷՐԸ

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Ա.

Օգոստոսի 25ն էր, Տարօնոյ համար կալուկոտի և գութ ժամանակը։ Մշակի աշխատութեան կրկնապատկման օրերն են։ Արտէն կալ, կալէն արտ երթայ գալէն՝ հողագործն աչք բանալու, գլուխ քերելու վայրկեան մ՚իսկ չունի։ Իր հոգին արտի և կալի մէջն է։ Բոլոր տարին աշխատեր է, հերկեր, վարեր, ցաներ և այժմ կը քաղէ, կը ծեծէ, կիրնէ, վարդագոյն ասրը ցորենը փեթակին և թոնիրին հասցնելու համար։ Այդ օրը Տարօնոյ Կ. գիւղը՝ չորս կողմէն ծածկուած էր ցորենի բարդոցներով, խուրձերով, ծղօտով և հարիւրաւոր կալերով՝ որք սպիտակափառ զարդարած էին մարգերու և գոմերու բացերը, որք ամիս մը յառաջ կանանչ մարգերով ողողուած՝ արածարաններ էին փոքրիկ հորթերու, ձագուկներու, և գառնուկներուն, որոց հետ խառն երամովին՝ կը խաղային գեղջուկ տղեկներ, և իրենց անասնիկներուն ձայնակցելով կը լափէին թարմ և պարարտ բանջարեղէնները՝ ճնճղուկ, պաշար, ճամբու խոտիկը, երեքնուկը, կոտեմլիկը, կանտոնը, եւն եւն, զորս անմնայ կը պարգեւէին իրենց՝ հօգալից կալերն ու նախրգետինները։

Արեւմտաքին մէջ ժամ կայ, և երկու օրէ ի վեր հարաւէն փչող հովին շնորհիւ, քան երեւումէ աւելի կամնուած թեզերը էրնուէր, մաքրուէր ու մաղուէր են, և թարմոցէ անջատելով շէգլ շէգլ պատրաստ կ՚սպասէին գեղական դիրերն, որ չափուին, և կալէն վերցուին։ Գիւղին արեւելեան հիւսիսի կալերէն քանի մը քայլ հեռու ցորենի ջուխթ մը բարդերն կ՚երեւէին, որոց մէկ կողմն ցորենի նոր խոյներ ծոր ծոր բաժնուած ու փռուած՝ բոլորակ մը ձեւացուցած են, որոց վրայ հազիւ կէս ժամէ վեր սկսած են դառնալ երկու կամեր և եղներու կամ ձիերու չելթայ մը — կօսի՝ որք ամբողջ յոգնած կը թուին, որ կարծես թէ կը նիրհեն և ոչ թէ քալեն, իսկ միւս կողմն ալ մեծկակ շեղ մը մաքուր ցորենի, պարփակուած ու պահանուած բալիկներով և փանջերով։

Այս կալին մէջ կը գտնուէին Մրօն, իր կինիկը Խոյսօն, հարսնցու աղջիկն Լուսիկ, և երկու հնազանդ տղաքներ, որք կալն ու կալին կը չիէին. Մրօն 45 տարին անցուցած էր, թէեւ գիւղացւոյ համար այդ տարիքը դեռ երիտասարդական է բայց եւ հողագործը խիստ պիւտ ծերունի մը դէմք կը ներկայացնէր։ Մազերն ու պեխերը թօղած էին, թոռմեր էին ձեռքերու և երեսի մորթերը։ Հասակը միջակ, մէջքն ու կուրծքը լայն, թեւերն կորովի, խփուած ու թրծուած միակական աշխատութեանց մէջ, մարմինոյ գոյնը թուխ և աչքերն խոշոր էին։

Չիմ նկարագրեր իր պատմութիւնն չորերը, ատոնք ծանօթ են ընթերցողաց։ Այս մշակները միշտ քաղցած են նոր հացաւ, նոր զգեստ, մանաւանդ ամառնային աշխատութեանց ժամանակ։ Բանէ գլուխ գրեթէ մերկ են, կիզիչ արեւուն դէմ, շուներն պէտք եղածն չափ չորեր, մարմինը իր մերկութեամբ կը ճնշէր օգոստոսի բարի արեգական չորերէն։ Կալը մաքրուած, աւլուած էր, հիմայ Մրօն և իր կինը, և աղջիկն հովին ցիրուցան յարդերը հաւաքելու հետն էին, երբ վրայ հասաւ իրենց Միրիքան, գիւղին դրամատէր մը՝ Սարգօն։

Այդ գիւղերը հողատէրն և դրամատէրը իրարու հետ չարունակ յարաբերութեան մէջ ըլլալով առաջինը տիրապետած է չարունակ դրամ վերջինին, դրամ առնելու իր զանազան և անխուսափելի պէտքերուն համար, և այս պատճառաւ, պզտիկ դրամատէրները վերջապէս յաջողած են բոլորովին իրենց տրամադրութեանց ներքեւ առնել հողագործի վար ու վաստակն, և տակաւ տակաւ խլրացնել անոնց բոլոր աշխատութիւններն, անհրեւակայելի տոկոսներով, շահերով եւն, որոց նկատմամբ ուրիշ անգամներ երկարօրէն գրուած են մամուլին։

Մերիպայ կամ մերիպայութիւնն՝ հիմնուած է վար ու ցանքին վրայ սա պայմաններով. դրամատէրը վճարումը կ՚ընէ գիւղացւոյն 100-200-500-1000-2000 և մինչեւ 5-10,000 ղրշ. և անոր հետ մասնակցութեամբ մշակին սերմանելի նիւթերն կալուածին կը կիսէ նոյն բոլոր արմտիքն և յարդը։ Ժամանակն չ՚որոշուիր, գա երկու կողմի համաձայնութեան կախուած է։ Երբ որ հողագործն որ և է պատճառաւ իբր փոխ թողու իր պարտատէրը, պայմանը լրացած է, և անմիջապէս, մերիպան որ կը համապատասխանէ մեր կիսող բառին գեղջուկ բոլորելով կը պահանջէ իր տուած գումարն, զոր վճարելու համար՝ հողագործը կամ պիտի ծախէ իր լծքերն և անասուններ, կամ աւելի ծանր պայմաններով դիմէ ուրիշ մերիպայի մը։

Այս մերիպաները պատիժ մ՚են գեղջուկին, փորձանք, որք տզրուկի պէս կը քաշեն, կ՚ածեն անոնց քրտամբ վաստկածներն, հետեւաբար՝ մերիպաները՝ ամենուաց բացառութեամբ, զարշելի, զզուելի են հողագործներուն, զորս սրտանց կ՚ատեն, երեսանց կը պատուեն արօրք ակօսին հետ վարել կարենալու համար։

Կ. գիւղի մերիպայ Սարգօն մերիպաներու տիպարն էր, կամ վերածի պէտք է անուանել։ Նա մտմտալով և հեզալով բանուկ և փորձով հրէշ մ՚էր հողագործին համար։ Մարգատեաց ու դժոխային։ Սարգօն սեւուկ աչքով, սեւուկ դէմքով և սեւ սրտով բարձրահասակ մէկն էր տարիքը քառասունէն պակաս՝ երկար սանտրներով՝ ցցուած ճակատով և փոսն ինկած՝ խոր ու մանր աչքերով։ Ամեն բան սեւ էր նորա մարմնոյն ներսն ու դուրսը։

Նա մերիպայ էր բազմաթիւ հողագործներու և թէ ինչ միջոցներով հասած էր հարստութեան՝ պատճառն առիթ մը կը թողում բացատրել։

Գեղացիներն ոչ միայն կը զզուէին, կը վախնային ալ իրմէն։ Վատ մ՚էր։

Նա դեռ կալը չհասած՝ Մրօն աչքով ընթով հասկցուց կնկան թէ՝ «բիճը» կու գայ։ Եղիկը աւելը թողած՝ վազած էր անոր նստելու տեղ փսել ցորենի բարդոցի շուրջն, ներքեւ որ կը նայէր շեղին վրայ։ Հին թաղիք ու բարձ մ՚ունէին անոնցմով նստարան մը պատրաստեց բիճ մերիպային։

Սարգօն հպարտ, հպարտ քայլերով եկաւ և պատրաստուած տեղը նստաւ։ Նա ունէր աջին երկար ծխափայտ մը, զոր հետզ կը պարպեցունէր, երբոր հողագործաց կալերն այցելելու պէտք ըլլար։ Ասանց քարէ տալու, որ գիւղացւոյ անմոռանալի հարկ մ՚է կալերու վրայ, օրհնաց փաթթեց, և հրամայական ձայնով, կրակ պահանջեց։

Ժամ մ՚ ալ սպած քարերն ու բարդոցին և ոտք ոտքի դրած, սկսաւ քաշել իր սիկարը։ Մենք մօտ կ՚իջնենք աչքերը իր վրայ գլուխը։ Մեր գիւղացի մերիպան կեղծ գաղբենոյ մը հագուստները կը կրէր։ Գըլուխը ֆէս ֆէս, ուսերուն վրայ առած՝ առանց կեղծերին անցնելու՝ սպիտակ փաթթօ մը, որուն ծայրերը պառնայի տակէն աւելի սեւցած էին աղտէն ու կեղտէն։ Նարօտէն իջէք բաճկոնակ մը կը ծածկէր սիրտն, և կարմիր կանանց շալ մը մէջքին կապած։ Անզգուշութեամբ հագնելու սովորութիւն չունէր։ Ձերմակ լայն և երկար փողերով սպիտակ ներքնավարտիք մը կը գործածէր, որ հովին դէմ ուռելով և տարօրինակօրէն կը զուարճացնէր զինքն աղքատիկ հողագործներուն դէմ։ ԳԵՂԱՄ

ՔԻՉ ՄԸ ԱՐԴՈՒԶԱՐԴ

Արդուզարդի վերջին յօդուածին մէջ առանց ուղղելու քննադատեցինք կանացի գլխարկները իրենց արտասովոր մեծութեանը համար։ Իրաւացի քննադատութիւնը միշտ յարգելի է և պէտք չէ վիրաւորէ զանոնք որ իրենց ուղղուած կը կարծեն զայն իրաւ, այդ մեծադիր գլխանոցներ շատ ծանրաշուք և նոյն իսկ տեսակ մը մարտական երեւոյթ կուտան զիրենց կրող փափուկ մարմիններուն, բայց վերջապէս կիներն՝ իրենց սեռին հանգամանքով իսկ շատ պէտք չունին այդպէս երեւնալու. իրենց վրայ ուրիշ բան չի մնացուէր եթէ ոչ փափկութիւն, նուրբ ճաշակ և քիչ մ՚ալ, եթէ իրենք ուզեն, պչրանք. արդ յիշեալ գլխարկները, մանաւանդ եղանակին սաստկանալով քամիներուն տակ՝ մինչեւ ականջները և ուսերը վար կ՚իյնան. ասիկա կ՚ապացուցանէ թէ նորաձեւութիւնը միշտ համընթաց չերթար բանաւորութեան հետ։ Աւելի բանաւոր չպիտի ըլլար՝ ցուրտ եղանակին՝ տեսակ մը ամփոփ գլխարկ, որ գլուխն աւելի աղէկ պիտի պահպանէր, և որուն կարելի պիտի ըլլար ամեն ուզուած պերճանք ու փայլեցութիւն տալ։ Բայց այս խնդրին վրայ աւելի պնդելու պէտք չկայ, քանի որ գեղեցիկ սեռը իր այս քմայքներուն մեծ կարեւորութիւն կուտայ և չի սիրեր որ անոնց թերի կողմերը երեւան հանուին։ Անցնինք ուրեմն։

Ձմեռը եկաւ. վերջին գեղեցիկ օրերը անցան գացին և անոնց հետ աշնան տարազները։ Պէտք է խորհիլ նոր արդուզարդերու վրայ։ Թէեւ եղանակը այնքան զանազան հրաւիրելու հանգամանք չունի տակաւին, բայց տաք պայբէգօներն ու վառարաններու վերարկուները անհրաժեշտ դառնալու վրայ են։ Մուշտակի խնամութիւնը կը վերսկսի։ Ամբողջովին աստրականէ շինուած բաճկոններն ու օձիքները գեղեցիկ երեւոյթ կ՚ընծայեն, այլ դժբախտաբար ամեն քսակի համար դիւրամատչելի չեն։ Եղանակիս չուխայէ հագուստներուն համար աստրականը միակ զարդն է։

Չկայ այժմ պերճասէր կին մը որ չմտածէ իր երեկոյթի կամ պարահանդէսի արդուզարդին վրայ։ Այս տարի ամենէն աւելի կը փնտռուի եղանակը, թէ գոյնի, թէ զարդի, թէ ամբողջութեան մասին։ Օրինակի համար, գաջ վարդագոյն գլխարկի մը վրայ ճերմակ եղրեւանիի տերեւներ բաց կանանչ եղէգներով կապուած, կամ թէ վարդի փունջեր զորս կապոյտ թեթեւ ժապաւէն մը իրարու կապած ըլլայ։ Իբրեւ զարդ՝ փետուր, ժանեակ, մարգարիտներ։ Գեղեցիկ կնոջ մը համար կարելի՞ է գտնել աւելի թարմ և աւելի սիրուն զարդ մը։

Իրաւ է թէ վայելչութիւնը քանի մը եղանակներով կ՚ըմբռնուի և բազմաթիւ նկատումներ կան երբ խնդիրը զայն գործադրելու վրայ է, բայց փոխանակ չորս մը արդուզարդեր պատրաստել տալու որոնք շատ թերութիւն պիտի ունենան ճաշակի տեսակէտով, լաւագոյն է երկու կամ երեք տեսակ տարազ շինել որք աղէկ կորուածք և ամեն նկատմամբ անթասիր ձեւ ունենան։ Դժբախտաբար պերճասէր կիներուն մէջ շատ քիչեր կան ըմբռնող ճշմարիտ պերճասիրութիւնը որ է ամենավայելուչ պարզութիւն։ Ա՛հ, ամեն մէկ պարահանդէսի, ամեն մէկ երեկոյթի նոր արդուզարդով մը պճնուող բարեկամուհի մը տեսնելու նախանձը շատ անգամ արտառոցութիւններ գործել կուտայ և իրենց ճաշակի մասին տարակոյսներ կը ներշնչէ։ Լաւ ըմբռնուած պարզութիւնը միշտ պիտի շահի դատին։

Կը կարծուէր թէ շրջազգեստները աւելի պիտի նեղնային։ Նեղ շրջազգեստնե՞րը, ի՜նչ գրական բանաստեղծութիւն, ուսկից կերեւայ թէ կիները չարամիտ և խորունկ հաճոյք մը կը զգան. չէր ենթադրուէր որ անոնք կրնային աւելի լայն ըլլալ։ Ասիկա սխալ մ՚է։ Այս նորաձեւութիւն յոյժ անախորժ է սակայն խնամոտ կիներուն, որոնք չեն ուզեր իրենց տունէն քաշկըռտել պարեգօտները և որք շատ դժուարաւ վեր կը վերցնեն զանոնք։

Մասնաւորելով խօսքս մեր հայ օրիորդներուն և կիներուն վրայ, որոնք, չկրնալը խոստովանելու համար, այնքան մանր հոգ և խնամք չունին իրենց արդուզարդերու մասին, կը յորդորեմ զիրենք որ ետ կենան բաց և պուռատ գոյներէ. այս եղանակիս ու ձմեռնային մառախլապատ մթնոլորտին մէջ մութ գոյնը շատ աւելի վայելուչ և պատշաճ է, սեւը մանաւանդ որուն ընծայած վայելչութիւնն ու ծանրաշուք երեւոյթը ուրիշ ոչ մէկ գոյն ունեցող պատառ կրնայ տալ կնոջական իրանին։ Ասով պարզութիւնը և ճաշակը շատ աւելի փայլուն կերպով դուրս կը ցայտեն։ Ե.

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (22)

ԲԻԷՌ ՏԷԼՔՈՒՌ

ԴԱՏԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔ ՄԸ

—Ոչ, երբեք չեն կրնար անմիջապէս այդ կերպով կատարուիլ. ձեւակերպութիւններ կան, արտօնութիւններ առնուելու են։ Բոլոր ասոնք դիմումներու կարօտ են զորս անմիջապէս պիտի ընեմ ձեզ համար։ Հիմակուհիմակ հաճեցէք մօրկ ընել խորհուրդը զոր կրնամ ձեզ տալ այս վայրկենիս. այն է՝ հոս սպասել իմ առաջին դիմումներուս արդիւնքին։

—Պիտի կրնա՞մ, գոչեց Նինա։

—Պէտք է։ Փարիզի մէջ կը գտնուիք չէ՛ թէ Էքսի։ Հոս կանոններ կան որոց ամեն մարդ պէտք է համակերպի։

—Այդ կանոննե՞րն են որ մայր մը իր զաւկէն կը բաժնեն։

—Նորէն կ՚ըսեմ, տիկին, ընկերութեան անգիտակ էք, և չէք կրնար հասկնալ անոր ինչ ինչ սովորութիւնները, ձեր այժմու վշտագին կացութեան մէջ։ Ձեր վստահութիւնը շնորհեցիք ինծի, թողէք որ արդարացնեմ զայն։ Բոլորովին իմ խորհուրդներուս հետեւելու էք։

—Լա՛ւ, հառաչեց Նինա, առանց ուրիշ խօսք արտասանել ուզելու։

Պոնէօյի մարքիզն ոտքի ելաւ, և խոնարհելով գեղանի Մարիօնին առջեւ որ վշտին մէջ թաղուած էր.

—Իմ կատարեալ անձնուիրութեանս հաւատացէք, տիկին. այսօրուընէ իմ բոլոր վայրկեաններս պիտի յատկացուին ձեր զաւկին, իմ բարեկամիս գործին։

Շատ մեկնեցաւ և Նինա կարծես չիմացաւ անոր վերջին խօսքերը։

Երիտասարդը դուրս ելաւ տունէն խորին հառաչ մը արձկելով, որուն արժէքը սահմանելն անհնարին էր։ Մարքիզն անհամբեր էր հեռանալու։

Նինա երկար ատեն ուժասպառ վիճակի մէջ մնաց։ Անոր տրուած հարուածը սոսկալի էր։ Այնքան սաստիկ կը զարնէր որ նախ և առաջ չկրցաւ խելքը գլուխն ամփոփել։

Միտքը շփոթ էր, գաղափարները իրար կը խառնուէին սարսած ուղեղի մը մէջ. աղօտ կերպով կը տեսնէր, ի զուր կը չարչարուէր, և չէր կրնար յաջողիլ իր զգայութիւնները համաձայնեցնել։ Գեղանի Մարիօն սուր ցաւ մը կը զգար սրտին մէջ. իր երիտասարդութեան առաջին տառապանքները, որոնք աղէկ չէին բուժուած քսանամեայ հանդարտութեամբ, նորէն երեւան կելլային աւելի բուռն և կը միանային զգացած նոր ցաւերուն։

Տիկին Մարիօն, այդ քսանամեայ շըրջանին մէջ, երկու անսահման ցաւեր զգացած էր, տարօրինակ իրարու նման. նշանածի մը կորուստը, զաւկի մը կորուստը։ Այսպէս, քսանամեայ մայրական սէր, գիրգ, արցունք, յիշատակ, յոյս, բոլոր ասոնք ջախջախուած, անէացած էին այս երկու աղէտներուն մէջ։ Առաջին վէրք մը յաջորդած էր համակամութենէն ու մայրական հաւատքը, այսինքն գրեթէ մոռացում և գրեթէ յոյս. և այս երկու զգացումներ չէին քաջալերեր խեղճ կինը, որ երկրորդ անգամ կը ջախջախուէր ճակատագրին անողորմ ձեռքէն։

Նինա՝ միշտ կորաքամակ, մեղմիւ վեր առաւ գլուխն։ Իր ուղեղին քաոսն սկսաւ քիչ մը լուսաւորուիլ. մտածումն աւելի յստակ եղաւ։ Մաքսիմի մայրն, սթափելով, հասկցաւ իր կացութեան բովանդակ սոսկումն. այն ատեն սկսաւ լալ, մրմնջելով.

—Եթէ ինքը գիտնա՛ր այս... պիտի փրկէր զայն... Եւ իմ երդո՛ւմս...

Առջի օրը, գիշերը, այն վայրկենին իսկ յորում Արիզօներու քլիւպին անդամները կը ծանուցանէին Պ. տը Պօնէօյի իր բարեկամին ձերբակալումը, օրիորդ տը Լօնրբէ, համբուրելէ յետոյ իր մեծ հայրը, խոյս կուտար սրահէն, և անմիջապէս իր սենեակը կերթար։ Այն գիշերը Ալիս ազատ էր, ոչ հաւաքոյթ կար ոչ հանդէս։ Մանկամարդ աղջիկը երջանիկ էր յոյժ. իր սենեակն հասնելով որուն պատուհանները Բայէն փողոցին վրայ կը նայէին, փութաց փոքր կանթեղ մը վառել զոր դրաւ կահի մը վրայ, պատուհանին մօտ։

—Այս իրիկուն պիտի գայ, մրմնջեց յուզումով։

Ալիս սպասեց իր նշանածին որ առաջին անգամ ըլլալով չեկաւ ժամադրութեան։ Ի՞նչ պատահած էր. յոյժ ծանր բան մը անշուշտ։ Մինակ կարեւոր դէպք մը կրցած էր արգիլել Մաքսիմը վազելու իր սիրեցելոյն մօտ։ Մանկամարդ աղջիկը սաստիկ մտատանջեցաւ, և իր երկիւղներ աւելցան այն անստուգութենէն ուր կը գտնուէր։

Ժամադրութեան ժամն երկար ատենէ ի վեր անցած էր։ Ալիս միշտ կը սպասէր, անցած ժամանակին գիտակցութիւնը չունենալով։ Ցանկարծ սարսռաց։ Ձայն մը կը մրմնջէր իր ականջին.

—Ուշ է, օրիորդ, վեր ելլանք... եթէ տեսնուինք յանկարծ։

—Իրաւունք ունիս, Մառի։

—Հիմակ ա՛լ չի գար։

—Ի՞նչ պատահեցաւ։

—Եկէք, օրիորդ։

Այս խօսքեր արտասանուած էին սպասաւորին գետնայարկը, խոհանոցին կից փոքր խուցի մը մէջ։ Հոն տեղի կունենային Մաքսիմի և Ալիսի ժամադրութիւնները, մանկամարդ աղջկան սենեկապանուհւոյն՝ Մառիի գաղտնապահ հսկողութեան ներքեւ։

Այս ժամադրութիւններ կանոնաւոր կերպով որոշուած չէին։ Օրիորդ տը Լօնրբէ միայն օրը կորոշէր, վասն զի ժամը վերջնական կերպով հաստատուած էր։ Նշան մը զոր երիտասարդը կրնար դուրսէն նշմարել՝ հնարաւոր տեսակցութեան մը ցուցանիշ էր։ Ամեն գիշեր, Մաքսիմ կանցնէր Բայէն փողոցէն և երբ տեսնար որ ապարանքին սենեակներէն մէկուն՝ իր նշանածին սենեակին պատուհանը մօտանց լուսաւորուած էր, ուրախ զուարթ կառնէր կը քալէր։ Այս նշանն էր զոր Ալիսի փոքր ձեռքը դրած էր ծանուցանելու համար իր սիրեցելոյն թէ կուզէր քանի մը վայրկեան տեսակցութիւն շնորհել։

Մանկամարդ աղջիկը շատ երջանիկ էր, երբ քանի մը ժամ առաջ փոքր կանթեղը կը դնէր պատուհանին մօտ։ Պիտի տեսնէ՛ր իր Մաքսիմը։ Երանութեան այս վայրկեաններ ամեն օր չէին կրկնուեր, և երկու սիրահարներուն համար հանդէս մըն էր երբ իրարու տային մեկզմեկ։

Ալիս կանչած էր իր սենեկապանուհին որ իր ծառայութեանը նոր մտած էր և որ շատ կապուած կերեւար իրեն։

Ալիս ինքն ալ բաւական համակրանք զգացած էր Մառիին համար, և չէր վախցած իր գաղտնիքը վստահելու անոր։ Մանկամարդ սենեկապանուհին անմիջապէս իր տիրուհիին տրամադրութեան ներքեւ մտած էր։

Սենեակ մտնելով Մառի նշմարեց կանթեղն ու գաղտարար ժպտեցաւ։

—Նշանը դրի, ըսաւ Ալիս անմիջապէս, պատրաստ կեցիր։

—Պատրաստ եմ, օրիորդ։

Երկու կիները զանազան գործերով զբաղեցան, և որոշեալ ժամուն հեռացան սենեակէն խոհանոց երթալու համար նախ, և յետոյ այն խուցն որուն վրայ խօսեցանք։

Գիշերուան այդ ժամուն ամենքն ալ կը քնանային ապարանքին մէջ, անոր բնակիչներէն մէկուն հանդիպելու վախը չի կար։

Սակայն Ալիս և իր ընկերուհին ամեն անհրաժեշտ նախզգուշութիւններ ձեռք առած էին չտեսնուելու համար։ Սենեակէն խոհանոց երթալիք ճամբուն վրայ չտեսնուելու մասին որքան ալ ապահով, երկու կիներուն սիրտը կը բաբախէր սաստկապէս, ամեն անգամ որ այդ անցքը կատարէին։

Ատանկ արարք մը ծանր բան էր, Ալիս կը հասկնար ասիկա, և իր սենեկապանուհին ներկայութեամբն որքան ալ երաշխաւորուած, դարձեալ անանկ ընթացք մը ունէր որ կրնար յաւէտ արատաւորել իր մանկամարդ աղջկան պատիւն՝ երբ յանկարծակի գար։ Բայց Ալիս կը սիրէր Մաքսիմն՝ այսպիսի վտանգ մը արհամարհելու համար. կը ճանչնար երիտասարդին սէրն և աղէկ գիտէր որ այս վերջինը միշտ պիտի յարգէր իր նշանածը։

Այն գիշեր, Ալիս տը Լօնրբէ մտատանջ կը սպասէր Մառիին դառնալուն, որ ինչպէս կընէր ժամադրութեան օրերուն՝ գացած էր բանալ փոքր դուռ մը ուսկից ներս կը մտնէր Մաքսիմ։ Սենեկապանուհին ետ չէր դառնար։ Վերջապէս երեւցաւ. մինակ էր։

Ալիս ընդ առաջ վազած էր Մառիին, չկրցաւ զսպել բացագանչութիւն մը։

—Առանձի՛ն, առանձի՛ն։

—Առանձին։

—Անկարելի է, տեսաւ նշանը։

—Համոզուած եմ։

—Դուռը բացի՞ր սակայն։

—Այո, և նոյն իսկ ուշանալուս պատճառն այն է որ մէկը չտեսնելով սպասեցի։

—Եւ գնա՞ց։

—Գոցեցի նորէն, բայց նորէն հոն պիտի դառնամ, և այս անգամ երկար ատեն պիտի սպասեմ։ Եկայ գալուս պատճառը սա է որ կուզէի ձեզ իմացնել այս բանն և խնդրել որ հոգ չընէք։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7/19 ԴԵԿՏ. 1895

Քաղաքական կացութիւն

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. —Մեշչերսքի իշխան, այն ազնուական և բուն ռուս հրապարակագիրն, որ Արքունեաց մէջ մինչ ջերմագին համակրութիւն կը վայելէ, իւր Կրաժտանին լրագրով կը պախարակէ Բալտիքեան ծովակալին ի Պրեստ արտասանած ճառն, և կոչում կ'ընէ ռուս ծովապետութեան՝ վերջ տալ ռուս սպայից հրապարակաւ ճառեր խօսելու սովորութեան, ինչպէս կ'ըլլայ Ֆրանսայի հետ համբաւաւոր դաշնակցութենէն ի վեր։ «Այսպիսի բան ո՛չ մէկ «ծովային սպայ միտքէն կ'անցունէր «Լազարեւի, Նախիմովի և Քորնիլովի «օրով։ Ավելան ծովակալ առաջինն է «որ այս վնասակար սովորոյթը մտցուց «մեր սպայից մէջ, և Քրոնշդատի ու «Թուլոնի նաւային զաւեշտներէն ի վեր, «ֆրանսական նաւահանգիստ այցելող ամեն Ռուս ծովակալ՝ իւր լեզուն «արձակ կը թողու, անկարգ, անհաշիւ «և անպատասխանատու համարձակու«թեամբ կը ճառախօսէ հոն։ Արդէն «դժբախտութիւն մ'է որ քաղաքական «ո՛ և է համակրութիւն կենայ Ռուս«սաց և Ֆրանսացւոց մէջ, բայց քանի «որ այդ անբնական և անսուրբ քաղա«քական կապակցութիւնը կայ կ'ըսուի, «թո՛ղ իւր պաշտպանք իրենց անձնա«կան համակրանքը միայն արտայայտե«լով չատանան։»

Այս կտրուկ խօսքերը ռուս հրապարակագիրն աւելի եւս կը շեշտէ իւր բողոքական յօդուածին շարունակութեան մէջ, հետեւեալ կերպիւ.

«Ռուսիոյ և Ֆրանսայի դաշնակցութիւնն՝ այս ճառախօս սպայից բերնին մէջ թափանցիկ կեղծաւորութիւն մ'է լոկ, եթէ անձնական շրջանակէն դուրս չելնէ ։ Բայց Բալտիքեան ծովակալ Պրեստի մէջ արտասանած ճառովն այն սահմանէն անդին անցաւ։ Ըրածը լոկ սխալ դատողութիւն մը չէր, կամ լիառատ ճաշէ մը ետքը գինով գլխու մը արտայայտութիւն։ Չափէն վեր խօսքեր ըրաւ։ «Ֆրանսական սկզբունքներն «և ֆրանսական գաղափարները մեր ազ«գակցաց (Ռուսաց) սկզբունքներուն և «գաղափարներուն հետ նոյն են։» —Ո՛վ կ'ըսէ։ Աստուած չընէ որ անանկ ըլլայ։ Ամենեւին հիմ չկայ խօսքը այդ սուտին մէջ։ Ընդհակառակն, ո՛չ միայն ամենափոքր նմանութիւն կամ մերձաւորութիւն չկայ օրթոտոքս Ռուսերուն և անոնց անհաւատ և ընկերվարական ֆրանսայի դրացիներուն մէջ տեղ, այլ բացորոշ և անհերեւ հակակրանքով բաժնուած են իրարմէ։ Ինչ ինչ քաղաքական մասնաւոր նկատումներէ դուրս, որոց վրայ արդէն հաւատք չունինք մեք (կը յարէ Կրաժտանին), Ռուսք և Ֆրանսացիք հաւասարապէս ո՛չ մէկ սկզբունքի, ո՛չ մէկ գաղափարի վրայ համաձայն են։

«Բալտիքեան ծովակալին պաշտպանք կ'ըսեն թէ այս սպայ ֆրանսերէն այնքան լաւ չի գիտեր, ուստի իւր բացատրութեան չափազանցութիւններուն ու տափակութիւններուն չնեղանանք։ Չենք կրնար այս պաշտպանութիւնն ընդունիլ։ Եթէ ֆրանսերէն լեզուաւ հրապարակաւ ճառ մը խօսելու չափ չէր գիտեր այն լեզուն, թո՛ղ շատանար զինք հիւրընկալողներուն կենաց բաժակ առաջարկելով, կամ թարգմանի մը միջոցաւ խօսէր՝ եթէ աւելի կարեւոր բաներ ունէր զրուցելու։ Բայց Բալտիքեան ծովակալ իւր միտքն հասկցնելու չափ ֆրանսերէն գիտէ, և որ աւելին է՝ գիտէր թէ իւր տափակութիւնք ջնջափելի սուտութիւն, չողոքորթութիւն և կեղծաւորութիւն էին։ Նաւազներն աշխարհի վրայ վերջին մարդիկն են որոց կարելի ըլլայ վստահիլ երկրին մէջ կամ երկրէն դուրս հրապարակային ճառեր խօսելու հոգը։ Բայց գոնէ երկրին մէջ արտասանուած ճառերը վնաս չունին, մինչդեռ արտասահման խօսուած ճառերը կրնան սխալ գաղափարներ տալ օտարներուն։ Այս վնասակար սովորոյթը կասեցնելու միակ միջոցն է մեր ծովային նախարարութեան կողմէ խիստ հրաման մը որպէս զի մեր նաւային հրամանատարք երբ ֆրանսական նաւահանգիստներ այցելեն՝ չանցանեն ազդեցութեան ներքեւ իրենց լեզուին կապը չքակեն։ Բալտիքեան ծովակալին Պրեստի ճառն անամօթ զրպարտութիւն և վատահամբաւութիւն մ'էր ամեն օրթոտոքս և հայրենասէր Ռուսերուն դէմ։»

(Կրաժտանին.)

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Արդոն Լոնտոնի մէջ իւր բանտէն նամակ մը գրելով Փարիզեան թերթի մը, կարգ մը յայտարարութիւններ կ'ընէ որք պատիւ չեն բերեր ֆրանսական վարչութեան, որ ի վերին երեսս զինք բռնել աշխատելով հանդերձ, զինք, կամ իւր թուղթերը, ծածուկ պահելու ճիգեր կը թափէ եղեր երկդիմի քաղաքականութեամբ մը։ Արդոն կ'ըսէ.

«Ֆրանսական կառավարութիւնն երկու փորձ ըրաւ ինձ մօտ։ Առաջին անգամուն, ազատ կը շրջէի Փէշթա, ուստից Վենետիկ գացի, Ֆրանսայի գաղտնի ոստիկանութեան տնօրէնին քարտուղար Պ. Տիւբայի հետ տեսնուելու, որուն հետ էր իմ փաստաբանս Պ. Ռաուլ Ռուայէ, իմ ապահովութեանս համար։ Պ. Ցիւբա ինձ հետ Վենետիկ կեցաւ 1892 Դեկտ. 29էն 1893 յունուար 1, զիս ձերբակալելու հրամանագիրն ունենալով գրպանին մէջ, Բայց առանց զիս ձերբակալելու . . . Այն ատեն Պ. Լուպէ Ներքին գործոց նախարար էր, և պետ Պ. Տիւբայի։ Պ. Պ. Ռիպօ և Պուրժուա (արդի վարչապետը) նախարարութեան մէջ էին։ Եթէ Պ. Լուպէ իմ հետս այսպէս վարուեցաւ առանց անոնց իմաց տալու, իրենց գիտնալիք բանն է։ Այն նախարարութիւն ինկաւ 1893 յունուար 10ին կամ 12ին։ Պ. Ռիպոյի վարչութիւնը կազմուեցաւ, և այն ատեն իմ ետեւէս զրկուեցաւ գաղտնի ոստիկան Պ. Սուլէ, որուն խոհեմաբար կ'ընկերանար Պ. Ցիբրա։ Ես հանդարտօրէն Փէշթա նստեր էի, և ժամանակին հեռագիր մը առի՝ ծանուցանող որ մեկնիմ։ Զայս ինձ իմացնող անձը կառավարութեան անդամներէն չէր. սակայն, անոր իմաց տուող մը եղած էր թէ ահա զիս բռնելու կուգան։ Աշխարհ գիտէ թէ Պ. Պ. Սուլէ և Տիւբա ի՛նչպէս ի դերեւ ելան զիս բռնելու։ 1893 Փետր. 4ին Լոնտոն եկայ, և անկէ ի վեր հոս եմ։

«Երկրորդ փորձը վերջերս ըրաւ Պ. Ռիքար (դատական արդի նախարարն), որ զրկեց զՊ. Ժօրժ Լըֆեվր բանտի մէջ զիս տեսնելու։ Պ. Ռիքար կը զարմանայ որ իմ անգլ. փաստաբանիս Պ. Նիւգընի նման առաջնակարգ անձնաւորութիւն մը ի՛նչպէս այս ամբաստանութիւնը կ'ընէ Ֆրանսայի դատական նախարարի մը դէմ։ Պ. Նիւգըն իւր տեսածը միայն պատմած էր դատաւորին առջեւ։ Ինքն ալ կը զարմանայ որ ի՛նչպէս Ֆրանսայի նախարար մը իրողութիւնն այնքան կը խեղաթիւրէ Խորհրդարանին առջեւ։ Նախարարը կը խոստովանի թէ Պ. Ժօրժ Լըֆեվրի յանձնած էր նամակ մը ուղղեալ առ Պ. Բոչֆէն (Արդոնի դատին համար Փարիզէ Լոնտոն զրկուած ոստիկանութեան քոմիսէրն)։ Իւր նպատակն էր իմ քով ունեցած թուղթերս ձեռք ձգել։ Պ. Ռիքար կ'ըսէ թէ իմ թուղթերուս ո՛ւր ըլլալը գիտէր։ . . . Պ. Լըֆեվր, քաղաքապետութեան պաշտօնեայ և հեղինակ, տարւոյս Նոյմ. 27ին իմ գտնուած բանտս եկաւ, և առաջարկներ ըրաւ ինձ այս թուղթերն այն ինչ օր և ինչ ինչ պայմաններով կառավարութեան յանձնելու համար։ Երկու օր ետքն, ի ներկայութեան երեք վկայից, նոյն առաջարկները կրկնեց, և մեկնեցաւ Լոնտոնէ՝ առանց իմ թուղթերս ձեռք բերած ըլլալու։ Բան է՝ Նախարարը չէր գիտեր իմ թուղթերուս ո՛ւր ըլլալը։ Պ. Բոչֆէ խստիւ պախարակեց Պ. Լըֆեվր՝ այս առաջարկներն երեք վկայից առջեւ ընելուն համար։

«Իմ Ֆրանսայի յանձնուելուս խնդիրը պիտի ենթարկի անգլ. Բարձրագոյն Ատեանին, և ինձ չի թոյլատրուիր ձեռք զրկել ձեռքս գտնուած վաւերագրերն ու փաստերն, որք ի մէջ այլոց կը հաստատեն իմ մօտ եղած կառավարական կրկին փորձերը։ Բայց անգլ. արդարութիւնն իւր վճիռն արտասանելուն պէս, զանոնք հրատարակութեան պիտի տամ, իմ կատարեալ անմեղութիւնս ապացուցանելու համար։ Գիտեմ որ այս գրաւոր փաստերն աւելի եւս ինձ դէմ կը կատղեցնեն զանոնք որ կը կրնան շատ տառապանքներու ենթարկել զիս։ Բայց խիղճս հանդարտ է։»

ԱՆԳԼԻԱ.—Վեհ. Վիքդորիա Թագուհւոյն մանչ թոռնորդի մը ծնիլն հեռագիրը ծանոյց։ Բայց սխալ է լրագրաց ոմանց գրածը թէ ասիկա ուղղակի գահաժառանգ մ'ըլլայ. որովհետեւ Եորքի դքսուհին, Կալլէսի իշխանին միակ որդւոյն կինն, արդէն անցեալ տարի յունիս ամսուն իւր ծննդեան բնակարանին մէջ անդրանիկ մանչ մը ծնած էր, Էտուարտ Ալպերդ իշխանն, որ գահաժառանգ է, Կալլէսի իշխանէն և Եորքի դքսէն ետքն։ Փոքրիկ իշխանին այս երկրորդ եղբայրը ծնաւ Դեկտ. 2/14ին։ Այս թուական յարգ. երկու մահերու տարեդարձն էր Անգլիոյ մէջ, 1861 Դեկտ. 21/4ին մեռած ըլլալով Վեհ. Թագուհւոյն ամուսին Ալպերդ իշխան, և 1878 Դեկտ. 2/14ին մեռած ըլլալով Ալիս իշխանուհին, դուստր Վեհ. Թագուհւոյն, և մայր Ռուսիոյ արդի կայսրուհւոյն։ Նորածին իշխանն իւր եղբօր՝ Էտուարտ Ալպերդ իշխանին հանդէպ նոյն դիրքն ունի ինչ որ իւր հայր Եորքի դուքսն ունէր իւր հանգուցեալ եղբօր Քլարէնսի դքսին հանդէպ, որուն նշանածին հետ կարգուեցաւ անոր մահէն տարի մը ետքն, և ինչ դիրք որ Էտինպուրկի դուքսը, Քոպուրկի վեհապետն, ունի իւր անդրանիկ եղբօր, Կալլէսի իշխանին հանդէպ։

ՆԱՒԱԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ԽՆԴԻՐՆ.—Այն պահուն ուր ամեն նաւային Տէրութիւնք մեծ մղում կուտան զրահաւորաց շինութեան, միջազգային դէպքի կարեւորութիւնն առաւ Բլայտի և Պելֆասդի նաւագործարաններուն խնդիրն, որոյ վրայ կը խօսէինք անցեալ օր։ Լորտ Ճէյմսի նախագահութեան ներքեւ գործարանատէրներուն և հրաժարեալ մեքենագործներուն պատուիրակներէն կազմեալ յանձնաժողովը չկրցաւ համաձայնութեան մը յանգիլ։ Մեքենագործք և իրենց մարդիկ ճշդած էին թէ շաբաթական ո՛րքան յաւելում կրնան շարունակել իրենց պաշտօնն, և գործարանատէրք ծանուցած էին թէ ո՛ր թուականէն սկսեալ ի՛նչքան յաւելում կրնան ընել։ Պելֆասդի մարդիկն իրենք յօժար կամօք թողած էին գործերնին։ Բլայտի մարդիկն ալ ճամբուած էին գործարանաց կողմէ, որք համերաշխ են Պելֆասդի գործարանատէրց հետ։ Արդ. Պելֆասդի մարդիկն 52ի դէմ 919 քուէով, և Բլայտի մարդիկն 112ի դէմ 1,557 քուէով մերժեցին ներկայացեալ առաջարկները գործարանատէրց կողմէն։ Այս գրեթէ միաձայնութեան առջեւ, Լոնտոնի մեծ թերթերը կը խնդրեն որ նախարարութիւնը միջամտէ և վերջ տայ այս ճարտարագործական տագնապին, որպէս զի այն պատճառաւ անգլ. նաւային շինութիւնք եւս խափան չմնան. զի քանի մը նոր զրահաւորաց շինութիւնն յանձնուած էր ճշդիւ այս գործարանաց։ Անգլիոյ մէջ, անհատական նաւագործարանք պետական գործարաններէն ոչ նուազ ճշդութեամբ և երբեմն աւելի արագութեամբ կը շինեն իրենց ապսպրուած զրահաւորները։

ՄԵՆԱՎԱՃԱՌՔ. — Կաշիի [illegible]. — Ֆրանսայի Երեսփոխանաց ժողովոյն շաբաթ նիստին մէջ, «Զինուորական զգեստներուն ու բանակի պէտքերուն» գլխուն վրայ նշանակուած վարկը քուէարկուելուն առթիւ, Պ. Ժեռօ-Ռիշառ առաջարկ մը ներկայեց, որով կառավարութենէն կը խնդրէ գտնել և պատժել կաշիի «շահամոլ խմբակին» գործիչներն, որք կաշին սղեցնելով, արգելք եղան հեծելազօրաց համետներուն պարտուպատշաճ հայթայթման։ Կառավարութենէն կը խնդրէ նաեւ որ առաջարկ մը բերուի Խորհրդարանին, նպաստ մը յատկացնելու համար այն գործաւոր դասակարգին որ կաշիի սղելէն վնասուած է։ Պատերազմական նախարարը պատասխանեց թէ կաշիի սղելն արդէն դժուար կացութիւն մը աւելի եւս դժուարացուցած է։ Բայց սղումը պէտք չէ չափազանցել։ Եթէ ապօրէն մենավաճառ մը կազմուած է, կառավարութիւնը զինեալ է Պատժական Օրէնքին 419րդ յօդուածով, զոր ի հարկին պիտի գործադրէ։ Շահադէտներու ընկերակցութիւն մը այս նպատակաւ հիմնուած է Միացեալ Նահանգաց մէջ, և ֆրանսական կառավարութիւնն ատոր դէմ անզօր է։ Կը յուսայ ճշդել թէ ամերիկեան խմբակին գործառնութիւնք արձագանգ գտած են Ֆրանսայի մէջ։ Կաշիի արտածումն աւելցած է, բայց ատիկա բաւական փաստ չէ թէ կաշիի վաճառականք մենավաճառ մը ձեւացուցեր են։ Կաշիի սղելուն պատճառաւ, կառավարութեան հետ պայմանադրութեան մտնելու համար ո՛չ ոք ներկայացաւ զինուորական վեց շրջանակաց մէջ, և զօրագնդոց արհեստապետք հարկադրեցան իրենք գնել իրենց պէտք եղած կաշին, սովորական գինէն 12 առ 100 աւելի վճարելով։—Պ. Մարսէլ Ապեռ բողոքեց արմաւեայ մենավաճառին դէմ, և պահանջեց օրէնքին գործադրումը շահամոլ վաճառականներուն դէմ։ Պատերազմական նախարարը ծանոյց թէ ինքն ալ նոյն կարծիքէն է և պէտք եղածը պիտի ընէ։ Ասոր վրայ, Պ. Ժեռօ Ռիշառի ներկայած որոշումը քուէարկեցաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀՌՈՄ, 17 դեկտ. — Երեսփ. Ժողովին մէջ Պ. Քրիսբի ետ առաւ Հապէշստանի պատերազմին համար եօթն միլիոն ֆրանք վարկի առաջարկը, զոր ելմտացոյցի յանձնաժողովն արդէն քուէարկած էր դեկտ. 12 ի նստին մէջ։ Ատոր տեղ Պ. Քրիսբի ներկայացուց 20 միլիոն ֆր.ի նոր ծրագիր մը։ Այս առաջարկ անմիջապէս իբր ստիպողական զրկուեցաւ ելմտացոյցի յանձնաժողովին որ միաձայնութեամբ վաւերացուց զայն։

ՓԱՐԻԶ. — Ոստիկանութեան պաշտօնատան նախկին քարտուղար Պ. Տիւբա ձերբակալուեցաւ. (տե՛ս այս աւուր Քաղաքականներուն մէջ։) Այս պաշտօնեայ Արդոնի գործերուն համար տետրակ մը հրատարակած էր որ շատ աղմուկ յարուցած էր։ Վերջին օրերս Ֆիկառօի մէջ հրատարակեց կարեւոր թուղթեր, որոց պատճառաւ հրատարակութիւններ ըրին նախկին նախարարք Պ. Տրվէլ, Պ. Լուպէ և Պ. Ռիպօ։ Հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Էբրինա խուզարկութիւններ ըրաւ Տիւբայի բնակարանն, որմէ ետքն դատական պաշտօնատան մէջ Պ. Էբրինա հարցումներ ըրաւ նախորդ նախարարապետ Պ. Ռիպոյի, ինչպէս նաեւ ոստիկանական նախկին երեսփոխան Պ. Լակերի։ Նորանոր խուզարկութիւններու կը սպասուի։

— Երեւելի մանկագէտ կոկորդի հիւանդութեանց՝ Տքթ. Շարլ Ֆօվէլ՝ այսօր մեռաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Հէրալտօ Հավանայէ հեռագիր մը առաւ, որ կ'ըսէ թէ Քուպացիները Ֆլորայի և Սան-Տոմինկոյի երկաթուղիներուն կամուրջները քանդեր են։ Քուպացիները, նոյն հեռագրին նայելով, արագօրէն կը յառաջանան Մաթանզասի նահանգն առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։

—Հավանայէ կը հեռագրեն թէ 500 սպանիացի զօրք Մալիէնթոյի մօտ 6000 Քուպացիի վրայ յաղթանակ տարեր են. Քուպացիները շատ կորուստ ունեցեր են։

ԶԱՆԶԻՊԱՐ. — Կարաւան մը 1,200 հոգիէ բաղկացած՝ Զանզիպարի ծովեզերքը վերադարձած ատեն նոյմ. 26 ին յարձակում կրեց տեղացիներէ։ 1000 հոգի ջարդուեցան։ Հաւանօրէն ֆրանսացի երկու խուզարկուներուն կամ անգլ. կառավարութեան կարաւանն է։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը հաւաստեն թէ Վիլհէլմ կայսր հրաւիրած է Պիզմարք իշխանը ներկայ գտնուիլ յունուար 18ին կայսրութեան հռչակման տարեդարձին առթիւ տալիք հանդէսին, որուն հրաւիրած է նաեւ Ռայխսթակին բոլոր անդամները։

ՎԻԵՆՆԱ.—Երեսփ. Ժողովոյն մէջ ելմտացոյցի վիճաբանութեան առթիւ հակասեմականներու պետ Տքթ. Լիւկըր սաստկապէս հակառակ խօսեցաւ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ համաձայնութեան պայմանագրին։ Նախարարապետ կոմս Պատէնի յայտարարեց թէ անոնք որ այս համաձայնութեան դէմ կը խօսին պարզապէս տնտեսական նկատումներով, կը կատարեն իրենց պարտականութիւն և կը դիւրացնեն Հունգարիոյ հետ արդի բանակցութիւնները, բայց այն ծայրայեղ կուսակցութիւններն որոց կը պատկանի Պ. Լիւկըր՝ իրենց յարձակումներովը միայն կուսակցական շահերու համար յուզում առաջ բերելու կը նկրտին։

ՑԵԹԻՆԵԷ. — Սերպիոյ և Սեւ Լերան միջեւ առեւտրական դաշնագիր մը ստորագրուեցաւ՝ ամենէն նպաստաւորեալ ազգի պայմաններուն հիման վրայ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Սերբական «Կեցցէ Թագուհին» ընկերութիւնը միաձայն որոշեց խմբովին ներկայ ըլլալ Նաթալի Թագուհւոյն գալստեան, որ այսօր Պելկրատ կուգայ հարաւային Ֆրանսայէն։

ԹՈՒԼՈՆ. —Ժերվէ ծովակալ Վիլֆրանշ կ'երթայ, իւր զրահաւորներով ողջունելու հիւանդ Ցարեւիչն՝ անոր Թիւրպի հասնելուն առթիւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ի Պիրմինկէմ Պ. Նօսիգըրի 9ամեայ որդին Լէոնարտ իւր հօր րէվոլվըրին հետ խաղացած պահուն՝ անզգուշութեամբ քաշեց, և զարկաւ իւր 10ամեայ քոյրն Նէա որ անմիջապէս մեռաւ։ Հայրն հարցաքննութեան ենթարկուելով, հաստատեց որ թէեւ գզրոցին ծածուկ կողմը դրած էր այն զէնքը, բայց մանկական զէնքեր տալով, իւր մանչ տղան վարժեցուցած էր զէնքի հետ խաղալու, և քանիցս իւր րէվոլվըրն անոր առջեւ մաքրած ըլլալով, տղան զէնքին տեղը սորված կրնար ըլլալ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ, Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդն և Ցարութիւն էֆէնտի Ն. Մոստիչեան՝ յանուն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, ռուսական դեսպանատունն երթալով ներկայ գտնուեցան գոհաբանական աղօթքին որ դեսպանատան մատրան մէջ կատարուեցաւ՝ Նիքօլա Բ. կայսեր անուան տօնախմբութեանն առթիւ։

Եկեղեցական արարողութենէն յետոյ, Գեր. Փոխանորդն ու Մոստիչեան էֆէնտի դեսպան Պ. Նէլիտօֆի ներկայանալով շնորհաւորեցին։

ՄԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Խասգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ միամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցն, 1894 մայիս 1էն 1895 ապրիլ 30 բաց օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և անոր յարենման մէկ օրինակը կախուած է յիշեալ եկեղեցւոյ բակն ի տես թաղեցւոց։

Տնտեսական Խորհուրդն այսու ծանուցմամբ հրաւէր կ'ընէ կարդալ յիշեալ Թաղի Պատուաւորաց ազգայնոց որ նոյն հաշուեցոյցին վրայ՝ եթէ ո՛ և է բողոք կամ դիտողութիւն ունին, թուականէս մինչեւ 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպով ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ։

Որոշեալ պայմանաժամի լրումէն յետոյ՝ ո՛ և է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։ (Կնք.)

5 դեկտեմբեր 1895

ԵՐԵՔ ՆՈՐԱԾԻՆՆԵՐՈՒՆ Ի ՆՊԱՍՏ

Բանկալթիէն, բարեսէր ազգային մը նուիրեց օրօրոց մը, իւր բոլոր կազմածներով, երեք նորածիններէն յատկապէս Մաքրուհիին համար։ Այս կերպով, երրորդ և վերջին օրօրոցին պէտքը լրացած է։

Իւսկիւտարէն, մանկական հանդերձեղէններու ծրար մը զրկուած է Ն. Գ. Ա.ի կողմէ։

Գում-Գաբուէն մանկական հանդերձեղէններու ծրար մը՝ Տիկին Թ. Ս.ի կողմէ։

Տիկին Մէսձէլի՝ անձամբ այցելելով երեք նորածիններուն, յանձնած է ծրար մը հանդերձեղէն։

⁂

Դրամական հետեւեալ նոր նուիրատուութիւններն ստացանք երէկ՝ նոյն մարդասիրական նպատակին համար.

Քանի մը բարեսէր տիկիններէ, ձեռամբ Է...	ղրշ. 100
Բերայէն, բարեգութ տիկին մը (Հ. Պ.ի միջոցաւ)	60
Հ.	10
	170
Գումար նախորդ նուիրատուութիւններու	471
Համագումար	ղրշ. 641

ՏՕՔԹ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ

Բերա, Շիշլի փողոց, 36 (Ծաննի դեղարանին մօտը) Երկշ., Հինգշ., Շբ., կիր., կէս օրէն վերջը.
Իսկ երկշ., չորեքշ., ուրբ. կէս օրէն վերջը Գալաթայ կողմը, Կամուրջին գլուխը ՔԻՒՉԻՔԵԱՆ դեղարանը։ 10—15

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Պրուսայի Ուշագ գաւառակին Նաիպ անուանեցաւ Նիկտէի նախորդ Նաիպ Ֆէրիտ էֆէնտի։

Էրզրումի նահանգին Բուլանըգ գաւառակին Նաիպ անուանեցաւ Զարաանձագի նախորդ Նաիպ Եուսուֆ Զիեա էֆէնտի։

Վանայ նահանգին Կարճկան գաւառակին Նաիպ անուանեցաւ Կեավարի նախկին Նաիպ Ռուսուլ էֆէնտի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ.—Թուրք լրագրաց մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Հաղորդումները կը կարդանք.

«Վեհ. Սուլթանն իմանալով որ Բիւրտ Մուսա պէյ, որ Մէտինէ զրկուած էր հոն բնակելու համար, իւր ընկերոջ՝ Բիւրտ Մուսթաֆայի հետ Մէտինէէն փախեր է, հրամայած է որ անպատճառ ձերբակալուին։ Կայս. պալատան առաջին քարտուղարն ալ այդ մասին հեռագրեր ուղղած է ամեն կողմ։ Այս անգամ Պաղտատի կուսակալութիւնն, ի պատասխանի առաջին քարտուղարին հեռագրոյն, ծանուցած է թէ Պաղտատի ոստիկան-զինուորաց հրամանատար Էտհէմ փաշա, որ Քերպէլայի կառավարչի փոխանորդութեան պաշտօնը կը վարէ, ձերբակալած է Մուսա պէյն իւր ընկերոջ՝ Մուսթաֆայի հետ։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած ըլլալով հարկ եղած վարձատրութիւնն ընել Էտհէմ փաշայի, պէտք եղածն ի գործ պիտի դրուի։ Մուսա պէյի ձերբակալութիւնը՝ Վեհ. Սուլթանի յաջողութիւններէ մին ըլլալով, Ն. Վեհափառութեան համար բարեմաղթութիւնք եղած են և երախտագիտութիւն յայտնուած է։»

⁂

«Դեկտ. 5 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Հալէպի, Պրուսայի, Էնկիւրիի, Խարբերդի, Տրապիզոնի, Գասթէմունիի, Մուսուլի, Վանայ, Էրզրումի, Ատանայի, Գոնիայի, Պիթլիսի և Տիարպէքիրի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ԼԷՅԼԷԻ ԲԱՂԱԻՊ.— Այս գիշեր Լէյլէի Բաղաիպի տօնն է՝ որ է Մարգարէին մօրը յղութիւնը։ Բոլոր մզկիթներու մինարէները կանթեղներով պիտի լուսաւորուին։

Պաշտօնի վրայ գտնուող ու անպաշտօն բոլոր նախարարք և բարձրաստիճան պաշտօնատարք վաղը կայս. պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները պիտի մատուցանեն։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է այսօր վաղը ամսաթոշակ մը վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնէից ու քարտուղարաց։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱ.—Յայտնի է թէ Օսմ. Պանքայի բաժնեթուղթերը 500 ֆրանք են, բայց կէսը միայն վճարուած է, այնպէս որ Օսմ. Պանքայի իրական դրամագլուխը 5,000,000 ոսկի է։ Լուր կար թէ նոր կոչում մը ըլլալով մնացած մասն ալ վճարուիլ պիտի պահանջուի բաժնետէրերէն։ Լ. Հէրըլտ երէկ կ'ըսէ թէ ինքն արտօնուած է այս լուրը հերքելու։

Այս առթիւ աւելորդ չէ ըսել թէ Փարիզի պորսային մէջ Օսմ. Պանքայի թուղթերուն օրուան գինը 500 ֆրանքի վրայ կը կատարուին, բայց իրապէս առուծախը 250 ֆրանք է, այնպէս որ երբ 550 ֆրանք գին կը գրուի, պէտք է գիտնալ թէ 300 ֆրանք է։ Լոնտոնի պորսային մէջ գինը ճիշդ վճարուածին վրայ է։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ նախորդ կուսակալ Հագգը փաշայի 15,000 ղրուշ յատկացուած է՝ իբրեւ անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւն որոշած է բարենորոգումներ ի գործ դնել Անատոլուի հեռագրական մեծ թելին համար՝ որ Կ. Պոլսէն սկսելով Էնկիւրիէն, Եոզղատէն, Տիարպէքիրէն ու Պաղտատէն կ'անցնի և մինչեւ Պասրա կ'երկարի։ Ըստ այնմ, այդ թելը աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու և հասոյթներն աւելցնելու համար որոշուած է բարապաններու թիւն աւելցնել, անյարմար տեղերէ զատ, միւս բոլոր վայրերու մէջ հեծեալ բարապաններ գործածել, այդ կողմերու համար Եւրոպայի մէջ ուսած կարող քննիչներ ու ճարտարագէտներ պաշտօնի կոչել, արագ հաղորդակցութիւններ հաստատել և այլն։

ԽՈԼԵՐԱ.—Իզմիրի կառավարիչը դեկտ. 4 թուականաւ հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ շաբաթէն մինչեւ կիրակի, Էֆէզէրէի մէջ քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ԵՒԳԱՖԻ նախարարութիւնը որոշած է որ երբ մէկ քանի բաժինէ բաղկացեալ կալուածի մը կամ գետնի մը մէկ մասը Մահլիւլ մնացած ըլլայ և միւս մասին տէրը իւր բաժինը վաճառել ուզէ, Իմամներն ու Մուխթարները իրենց տուած ծանուցագրերուն մէջ առ այդ ծանօթութիւն տան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան մատրան մէջ երէկ առաւօտ հանդիսաւոր կերպով գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան՝ Վեհ. Նիքօլա Բ. կայսեր անուան տօնախմբութեանն առթիւ։ Ներկայ էին դեսպանը, դեսպանուհին, դեսպանատան պաշտօնեայք, Բօյէթիք ու Տօնէց պահականաւերու հրամանատարք ու սպայք, հելլենական, ռումանական ու սերպիական դեսպանները, Գարատաղի գործակատարը, ռուս գաղթականութեան երեւելիք, Ցունաց ու Հայոց Պատրիարքարանաց ներկայացուցիչք և այլք։

Եկեղեցական արարողութիւններէն յետոյ, Պ. Նէլիտօֆ դեսպանատան սրահին մէջ ընդունեց ներկայից շնորհաւորութիւնները։

Գիշերը սեղան մը ու ցայգահանդէս մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան բոլոր դեսպանք։

Օսմանեան պահականաւը և դեսպանատանց բոլոր պահականաւք ինչպէս նաեւ ռուսական շոգենաւք դրօշներով զարդարուած էին։ Օսմանեան պահականաւը միջօրէին քսանըմէկ թնդանօթներ պարպեց։

⁂

Կայս. Պալատան ու Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք ռուսական դեսպանատունն երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան Լէվրիէ պահականաւուն նորընտիր հրամանատար Պ. Մառօ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց երկրորդ հրամանատար Պ. Գոնի հետ։ Նախորդը՝ Պ. Ռուայէ և երկրորդը՝ Ռեվօ վաղը պիտի մեկնին մայրաքաղաքէս։

Պ. ՏԵՄՕՊԼԷՖ, երկրորդ թարգման ռուսական դեսպանատան, մայրաքաղաքս դարձաւ Պետերսպուրկէն, ուր կը գտնուէր ժամանակէ մը ի վեր։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Նաժօ պէյ ու Շիւքրի պէյ ծրագիր մը պատրաստած են խնայողական սնտուկ մը հաստատելու, որպէս զի օսմանեան երկիրներու ժողովուրդն անկէ օգտուի։ Այդ սնտուկ պարգեւաւոր պիտի ըլլայ։

ՍԷԼԻՄ ՄԷԼՀԱՄԷ ԷՖԷՆՏԻ, նախարար անտառաց, հանքաց և երկրագործութեան, Ենիգիւղի իւր ամարանոցէն Բերա փոխադրուեցաւ։

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ հանգստեան Թոշակի Սնտուկին վարչութիւնը, իւր երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ, ամսաթոշակներ յատկացուցած է հանգստեան կոչուած ու անպաշտօն պաշտօնեաներու ինչպէս նաեւ մեռած պաշտօնեաներու որբերուն ու այրիներուն։

ԳԱՆՏԻԱՅԻ առջեւ (Կրետէ) հելլենական նաւ մը ընկղմելով, նաւազներէ ութը խեղդուեր են։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Ռուսիոյ Կայսրը Ս. Ստանիսլաւ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Եանեայի կուսակալ ու Յունաստանի սահմանագլխոյն ընդհանուր հրամանատար Հըֆզի փաշայի և Ս. Աննա պատուանշանի երրորդ աստիճանը՝ նահանգին ընդհանուր դատախազ Միխայէլ էֆէնտիի։

ՍԻԿԱՌԷԹՆԵՐՈՒ արտածման ընկերութեան ընդհանուր ժողովը դեկտ. 16ի շաբաթ օրն ի նիստ պիտի գումարի Ռէժիի գրասենեակներուն մէջ։

ՄԱՐԶԻՈՒԱՆԻ մէջ այրած վարժարանը, կ'ըսէ Իգտամ, պիտի վերաշինուի 50,000 ղրուշ ծախքով մը՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն։

ՍԱՐԸՆԱՐԻ Օրթա Չէշմէ անուն տեղը թաղի մը ձեւն առնելու վրայ ըլլալով, խճուղիներ պիտի շինուին մինչեւ Ֆէնէր և Զէրէրիա ու Ցէյփրա գիւղերը։ Նոյնպէս պահականոց մը պիտի կառուցուի։

ԵԷՆԻՃԱՄԻԻ նամակատան մէջ երէկ ի նիստ գումարուեցաւ Թղթատարատանց բարենորոգման յանձնաժողովն՝ նախագահութեամբ Թղթատարական խորհրդական Քրոլ էֆէնտիի և մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Յանձնաժողովը կը կազմեն Պէտրի էֆէնտի, Արամ էֆէնտի, Վէհպի էֆէնտի, Մելքոն էֆէնտի, Շէվքը էֆէնտի և Աճէմեան էֆէնտի։

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ մէջ գտնուած Պասմախանէի կամուրջը պիտի վերաշինուի։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Նիքօլա Մավրօկորտաթօ անուան տօնախմբութիւնն էր երէկ, սակայն որդւոյն մահուանը պատճառաւ սուգի մէջ ըլլալով, շնորհաւորական արարողութիւնք չկատարուեցան։ Այսուհանդերձ շատ մը անձեր դեսպանատուն երթալով այցելութիւն տուին։

ՇԱՔԻՐ ՓԱՇԱ. — Աթէնքի օսմանեան նախորդ դեսպան Շաքիր փաշա յառաջիկայ երկուշաբթի օր մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ԷՏԻՐՆԷՅԻ մէջ ու շրջակայքը մէկ քանի օրէ ի վեր տեղացող անձրեւներէն Արտա ու Թունճա գետերն ողողուեր են, սակայն անձրեւները դադրելով ջուրերը քաշուեր են ու ո և է վնաս չէ պատահեր։

ՊՐՕՖԷՍՕՐՕՖ ՓԱՇԱ, մարզիչ հեծելազօրաց առաջին կիսաբաժնին, այսօր Գերմանիա կ'ուղեւորի՝ երեք ամսուան արձակուրդով։

ԱՏԱՆԱՅԻ անտառաց առաջին քննիչի օգնական կարգուած է անտառաց վերատեսչութեան պաշտօնեաներէն Աբրահամ էֆէնտի։

ԳԱՐԱՏԱՂԻ Նիքօլա իշխանին անուան տօնախմբութեանն առթիւ, գործակատար Պ. Պաքիչ երէկ շնորհաւորական այցելութիւններ ընդունեց։

ՌԷԺԻԻ պահակ շոգենաւերէ մին անցեալ նոյմ. 29ին Միտիլլիի կղզւոյն առջեւ գտնուած փոքր կղզիի մը մէջէն գրաւեր է 700 քիլօ օտար թէնպէքի, 745 քիլօ վառօդ և այլն։ Թէ՛ ասոնք և թէ Նիքօլա Բէբոտիքաքի անուն անձն, որուն քովէն գտնուած էին այդ նիւթեր, յանձնուեր են տեղական կառավարութեան։

ՊԱԹԱՎԻԱՅԻ օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Ֆուատ պէյ երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ անցեալ երկուշաբթի ու երեքշաբթի օրերը առատ անձրեւ տեղացեր է. նոյնպէս Այտընի ու Գասապայի երկաթուղիներուն անցած տեղերը։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Զիւհտի փաշա հիւանդ ըլլալով աջի օրն իր պաշտօնատեղին չգնաց։

ՔՈՅՐԱՍՊԱՆ. — Սանտըքլըի (Պրուսա) մէջ 13 տարեկան աղջիկ մը սպաննուեր է հետեւեալ պարագաներուն մէջ։

Այս դժբաղդ աղջիկը, որ խիստ գեղեցիկ է եղեր, ամէն օր դաշտը կ'երթար ոչխարները արածելու։ Վերջերս իր գիակը, վէրքերով ծածկուած, գտնուեր է դաշտի մը մէջ։ Ահաւասիկ պատահածը։

Դժբաղդ աղջիկը իր եղբօրը հետ դաշտ գացեր է, հոն եղբայրը ուրիշ երկու բարեկամներու ընկերակցութեամբ մեռցուցեր է քոյրը՝ վիզը գտնուած մանեակը առնելու համար, որուն վրայ տասնըեօթը կտոր ոսկի դրամ կը գտնուի եղեր։

Ոճրագործները ձերբակալուեր են։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ. —Գարաքէօյի կամուրջին վրայ, երէկ, Տիօնիս անուն հելլենացի մը ձերբակալուեցաւ, որովհետեւ Մէճիտիյէի կեղծ քառորդ մը տուած էր։

ՖԷՆԷՐ ՊԱՂՉԷՅԻ բացերը, երէկ, առագաստ պարզած մավունա մը ընկղմեցաւ հովին սաստկութենէն, սակայն մէջը գտնուողներն ազատեցան։

ՊԷՕՅԻՒՔՏԷՐԷՅԻ մէջ, երէկ, Մէրճան անուն մարդ մը դաշոյնով կուրծքէն վիրաւորեց Խարալամպօ անուն անձը։ Մէրճան ձերբակալուեցաւ։

ԱՐԿԱԾ. —Երէկ պատմուեցաւ թէ Շիրքէթի 17 թիւ շոգենաւն, առջի օրը, Արնավուտքէօյի հոսանքէն անցնելու պահուն անծանօթ մարդ մը ծովը ինկած էր։ Տեղեկութիւն կը տրուի թէ այդ մարդ Բեբեկցի է՝ Վասիլ անուն և թէ մակոյկ իջուցուելով ազատուած է։

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ

Օր. Լէնտէի Թատերախումբն այս գիշեր կը ներկայացնէ Bonheur conjugal (Ամուսնական Երջանկութիւն) գաւեշտ երեք արարուածով, հեղ. Ալպէն Վալապրեկ։

ՔՈՒԻՆՍԼԷՆՏ

Գլխաւոր քաղաքը. մայրաքաղաքն է Ատըլէյտ, բնակիչ 125,000։ Ատըլէյտ, որ Աւստրալիոյ Սիկիլիան կը համարուի գեղեցիկ կերպով կը կանգնի Թորէնսի եզերքն, Լօֆթի Թէնձ լեռանց ստորոտը, և այդ պատճառաւ առողջ և բարեխառն կլիմայ մը ունի ուր խաղողը առատութեամբ կ'արտադրի։ Ծովուն մակերեւոյթէն 150 ոտք բարձր հաւասարութեան մը վրայ գետեղեալ՝ միշտ զովասփիւռ ծիւերու ընդունարան մ'է, նոյն իսկ ամառուան ամենախեղդիչ տաք օրերուն։ Հասարակաց հոտաւէտ պարտէզները, բուսաբական պուրակներն, այս հեշտալի օդն առ առաւել կ'անմահացնեն. Ընդհ. երկրաչափ Քըրնըլ Լայթ քաղաքին յատակաձեւն յօրինած է որ այսօր լայն փողոցներով, բազմաճիւղ պողոտաներով, և բարձրականգուն շէնքերով եւրոպական երկիրներու երեւոյթին կը հաւասարի։ Ընդհ. քաղաքը հինգ մեծ թաղերու կամ մասանց բաժնուած է, Վիքթորիա, որ քաղքին կեդրոնը կամ բիւզան է, Լայթ, Հինտմարշ, Հուիթմօր և Հրբթլ։ Մէկ կողմանէ ծովուն մօտութիւնն, միւս կողմանէ բլուրներու և լեռնագագաթներու տեսարանը բնակչաց մշտնջենական զովութիւն մը կը շռայլեն, նաեւ պարտէզներու և վիլլաներու սաւերալից ծառերը մեծ արգելք են ամառուան կիզիչ եղանակին։ Ատըլէյտի ջուրը Թորէնս գետէն կ'առնեն. փողոցները մինչեւ 80 մղոն երկարութիւն ունին։ Սիթին, թէ՛ օդային և թէ՛ ելեկտրական կառքերով կը լուսաւորուի և սալայատակները տափարակ քառակուսի քարերով ամուր կերպով յատակեալ են։ Շինութեանց կողմանէ Խորհրդարանը, քաղաքատունը, Մայր եկեղեցին, գրատունն ու թատրոններն նշանաւոր են։ Ատըլէյտ Հար. Աւստրալիոյ գլխաւոր նաւահանգիստն է։

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՄԱՍ

Հար. Աւստրալիոյ այս անհուն ընդարձակ հողը 335,116,800 էյքր տարածութիւն ունի։ Մինչեւ 1869, այս երկիրը, իր տարապայման ջերմութեան համար շրջակայ քաղաքներէն ոչ ոք կը համարձակէր գաղթել, և եթէ երբեք փոքրաթիւ խումբ մը գաղթած էին, անոնք ևս բացառութիւն կը կազմէին։ Բայց երբ Ընդհ. երկրաչափը անդ ղրկուելով գրեթէ 600,000 էյքր տեղ մշակութեան ներքեւ դրուեցաւ և Բամըրսթընի արդի մայրաքաղաքին հիմունքը դրուեցաւ, յայնժամ ժողովուրդն սկսաւ սիրտ առնուլ և այս ամայի հողերն ալ սկսան մարդկութեան բնակութեան և ուսեստի յարմար դառնալ։ 1872ին Հիւսիսային մասը Ատըլէյտի հետ անմիջական յարաբերութեան մէջ դնելու նպատակաւ ի կիր առեալ ցամաքեայ հեռագրաթել մը հաստատելու վիթխարի աշխատութիւնը ի կատար ելաւ։ Այս ահագին գործը որ կէս միլիոն ոսկիէն աւելի գումարի մը նըստաւ, Հար. Աւստրալիոյ ձեռնարկութիւնն էր։ Ահա այդ հեռագրաթելին ձողերը հաստատելու միջոցին էր որ գործաւորք հողերը պեղելու ժամանակ Բայն Քրիքի շըրջակայները հարուստ ոսկեհանքերու աղբիւրներ գտան։ Յայնժամ մեծ թուով հանքագործներ, Եւրոպացի թէ Չինացի, սոյն վայրն աճապարեցին և այսպէս ահագին քանակութեամբ ոսկի հանուելով Եւրոպա ղրկուեցաւ։

Հար. Աւստրալիոյ Հիւսիսային մասին կլիման ընդհանրապէս եւրոպացւոց անյարմար է, իր չափազանց ջերմութեան պատճառաւ, բայց Խափշիկներու և Չինացիներու ներմուծումն ամեն կերպով նըպաստած է եւրոպացի դրամատիրոց, որովհետեւ Ասիացիք ամենասաստիկ տաք եղանակներուն կրնան դիմանալ հողագործութեան, մշակութեան ծանր գործերուն։

Այժմ կառավարութեան ջանիւք Հիւսիսային մասին ծովեզերեայ մասերն սկսած են զովացուցիչ միջոցներով վերաշինել, այնպէս որ Բօրթ-Տարվին, Բամըրսթըն գլխաւոր քաղաքները եւրոպական բնակութեանց կեդրոնն են։ Հողն ընդհանրապէս բարեբեր է և բրինձ, ցորեն, բանջարեղէն ու պտուղ առատութեամբ առաջ կուգան։

Մի քանի տարի առաջ Չինացիք եւրոպացւոցմէ աւելի էին՝ բայց հետզհետէ աւելի բնակելի դառնալով այդ վայրերն բազմաթիւ եւրոպացիք սկսած են գաղթել։

Բամըրսթըն, գլխաւոր քաղաքը, Չինացւոցմէ զատ 572 տուն բնակիչ ունի. քաղաքը ծովէն 60 ոտք բարձր է, և ժամանակ առ ժամանակ դէպ ի քաղաք սուրացող բարակ հով մը տաքութեան սաստկութիւնը զգալի կերպով կը չափաւորէ։

Հիւսիսային այս մաս Աւստրալիոյ իւր 25 տարուան անդրանիկ վիճակով մեծ յոյս մը կուտայ թէ ապագային իւր անբնակելի մասերն ալ կիրառուելով, մշակուելով, բնակութեան յարմար պիտի դառնան և այսպէս Աւստրալիոյ միւս զարգացեալ մասանց դասն անցնին։

⁂

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՒՍՏՐԱԼԻԱ

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Աւստրալիոյ այս մասն էր զոր ամենէն առաջ Փորթուկալցիք և Տանիմարքացիք գտան։ Այնպիսի աւանդութիւն մը կայ թէ ծովեզերեայ մէկ մասն արդէն տեսնուած էր, 1527 ին երեւելի Փորթուգալցի աշխարհագէտ Մենեզէսի կողմանէ։ Նաւապետն հոլանտացի Ռըրք Հարթօք, ցամաք ելաւ հոն ուր այսօր իւր անունն կը կրէ Շարք ծոցի մօտ և յետոյ թողուց պնակ մը յորում հետեւեալը կար գրեալ։—«25 Հոկտ. 1616, աստ հասաւ Էնդրախտ առագաստանաւը Ամստերտամէ։ Լուիքացի առաջնակարգ վաճառական Կիլլիս Մի Պէյս, Ամստերտամցի Ռըրք Հարթօք նաւապետ ճամբայ ելաւ դէպի Պանթամ միեւնոյն ամսուն 27ին։» Ասկէ յետոյ ծովեզերքն ուրիշ Հոլանտացի նաւաստիներ այցելած էին։ 1696 ին Վլամինկ գտաւ Սուան գետը, եւ 1622 Էտէլ գտաւ գլ. Լիւինը։ Այդ թուականէն մինչեւ որ նաւապետ Քուք Պոթանի ծոցը գտաւ, Աւստրալիոյ այս մասն երեսի վրայ թողուած էր։ 1818 և 1822 ին ծովակալ Քինկ ամբողջ ծովեզերքը խորազննեց և մինչեւ Քէմպրիճի նեղուցը յառաջացաւ։ 1826 ին, առաջին անգամ ըլլալով 52 հոգիէ բաղկացեալ խումբ մը հասաւ Սիտնէյէ՝ Քիր Ճորճ Սաունտի կողմերն հաստատուելու համար։ Հետեւեալ տարին Սըր Ճէյմս Սթըրլին գրաւոր տեղեկագիր մը ղրկեց իւր կառավարութեան, որոյ վրայ որոշուեցաւ որ Սուան գետին քովերը բնակութիւն հաստատուի։ Կառավարիչ Սթըրլին, հետն ունենալով ըստ բաւականի կարող ձեռքեր ցամաք ելաւ անդ ուր այսօր կայ ներկայ մայրաքաղաքին, Բէրթ'ի հիմունքը. այդ եղաւ 1729 Յունիս 1 ին։

Ասկէ ետք թէեւ շատ մը հարուստ հողատէրք հասան աստ, բայց իրենց անփորձութիւնն մեծ վնասներ յառաջ բերաւ, և ստիպուեցաւ վերադառնալ ի Նոր Հար. Կալլէս և Թասմանիա։ Մինչեւ 1848 գաղթականութիւնն ոչ միայն յառաջադիմութիւն չըրաւ, այլ շատ նեղ ճգնաժամեր անցուց, հողին դեռ անմշակելի և անյարմար մնալուն։ Այդ թուականին որոշուեցաւ որ դիապարտներ ղրկեն հոս իբրեւ աքսորավայր և զանոնք գործածեն ճամբաներ, ուղիներ շինելու և ժայռերը հաւասարելու աշխատութեանց մէջ։ Այսպէսով քաղաքն սկսաւ քիչ քիչ բազմամարդել, այնպէս որ ոճրագործներու հաստատումն իրենց մօտ ընդհանրապէս բարոյական շատ դէշ տպաւորութիւն մը պիտի թողու իրենց ընտանեաց և զաւակաց վրայ, ըստ այնմ աղերսեցին կառավարութեան որ ոճրագործներու աստ աքսորուիլն դադրի, իրենց աղերսն ընդունուեցաւ և դիապարտներու վերջին խումբն հասաւ 1868ին, որմէ յետոյ բոլորովին դադրեցաւ Արեւմ. Աւստ. դիապարտավայր մը ըլլալ։ Բայց ոչ ոք կըրնայ ուրանալ որ այսօրուան մեծ ուղիներն, հասարակաց շէնքերու, նաւահանգիստներու, նաւամատոյցներու, և այլ հողային բարի շինութիւնք այդ դժբաղդ տարագիրներուն արդիւնքն են, որոնք առաջին առիթը ներկայանալուն գաղթած են Աւստրալիոյ միւս մասերն և մեծաւ մասամբ հարուստ անձեր եղած են, և այդ հարըստութեան ստուերը իրենց ոճիրներու սեւ պատկերին վրայ երկար վարագոյր մը քաշած է։ Արեւմ. Աւստ. դիապարտավայր մը ըլլալ դադրելէ յետոյ գործնական յառաջադիմութիւն ըրած է։ Ֆօրէսթ. Քըրնըր Ուըրպըրթըն, Կրիկըրի, երեւելի ճամբորդներն մինչեւ ներսերը քննած են. մշակութիւնը հետզհետէ մեծ զարկ մը ստացած է, ոսկին ալ իւր ժպտուն դէմքն ի լոյս հանած է։

Վերջերս Արեւ. Աւստրալիոյ Քուլկարտի կոչուած գիւղը գտնուած ոսկիի հանքերը մեծ յուզում պատճառեց ժողովրդեան ամեն խաւերուն մէջ և այսպէս այսօր Արև. Աւստրալիա մեծ համբաւ մ'ունի և երկաթուղիներն հետզհետէ շինուելով այդ ընդարձակ երկրին ամեն մասերն քիչ ատենէն հաղորդակցելի պիտի լինի։

ՍԱՀՄԱՆ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԹԻՒՆ

Արեւմտեան Աւստրալիա հիւս. Հար. և արեւ.էն Ովկիանոսն ունի իրեն սահման և արեւմ.էն Հարաւային Աւստրալիա։ 1,060,000 քառ. մղոն տարածութիւն ունի։ Գրեթէ 3,000 մղոն ծովեզերք ունի։ Կլիման ընդհանրապէս շատ տաք է, բաց ի ծովեզերեայ մասէն որ բաւական զով է։ Երկիրը յաճախ երաշտութեան անհանգոյ արդիւնքները կրելու դատապարտեալ է։

Գլխաւոր և բարձրագոյն լեռն է Պլաքուտ որ 2000 ոտք բարձրութիւն ունի։ Մէրչիսըն, Սուան, Ֆօրթէսքիւս գլխաւոր գետերն են։

Արեւ. Աւստրալիա իր տարապայման ընդարձակութեան պատճառաւ 6 մասերու բաժնուած է որոնք են Հար. Արեւմ. մասն, Հիւս. Արեւմ. մասը, Կասքօյնը, Քիմպըրլի, Եուքլա և Իսթըրն։

Արեւմ. Աւստ. ճոխ պղինձի, ոսկիի, և այլ մետաղաց հանքեր ունի, թէեւ բերքերու կողմանէ ալ բաւական առատաբեր է, բայց ոչ միւս գաղթականութեանց հաւասարելի։ Իր անտառաց փայտերն առաջին կարգի են և մինչեւ Եւրոպա կը ղրկուին։ Էօքալիբթիսի ծառերն երկրին մեծ հասոյթ կը բերեն։

Ալպանի, և Ֆրիմէնթլ գլխաւոր նաւահանգիստներ են՝ ուր կը յաճախեն Աւստրալիայի և հնդկէ մեկնող նաւեր, մանաւանդ Ալպանի շատ գեղեցիկ բերթ մ'է և զովացուցիչ օդ մ'ունի։

Արեւմ. Աւստրալիոյ մայրաքաղաքը և գլխաւոր քաղաքն է Բէրթհ (Perth). բնակիչ, գրեթէ 10,000, Սուան գետին վրայ շինուած է, Ֆրիմէնթլէ 12 մղոն հեռու որոյ հետ ամէնօրեայ հաղորդակցութեանց մէջ է 12 վակոն վայրաշարժներու միջոցաւ։ Շինութեանց կողմանէ թէեւ շատ յետամնաց է, բայց շէնքերն աղիւսաշէն ու քարաշէն ըլլալով բաւական ամուր են։ Գլխաւոր փողոցը երկու մղոն երկար է և Բարեյուսոյ գլխէն բերուած եղրեւանիներով եզերեալ է։

Այս վերջին 3 տարուան միջոցին, Քուլկարտիի ոսկեհանքեաց համբաւին շնորհիւ Բէրթհ սկսած է հետզհետէ բազմամարդիլ և գործերու կողմանէ ընդհանուր շահ մը ցոյց տալ։ Թէեւ ջերմ և երաշտութեամբ, յաճախ յուսահատութեամբ հանքագործաց շատ թշուառութեան պատճառած է, բայց և այնպէս ժողովրդեան յարատեւ շարժուն վիճակի մէջ ըլլալն և դրամին ալ աւելի շատ շրջաբերութիւնն (circulation) անշուշտ Բէրթհի հանդարտ գործոց նոր մղում մը տուած են և ապագայ յոյսն Աւստրալիոյ Արեւմ. Աւստրալիոյ մայրաքաղաքն է որոյ համար կ'ըսուի թէ մի քանի տարուան միջոցին Մէլպուրնի նման գեղեցիկ և յաջող քաղաքներէն մին պիտի ըլլայ, Քուլկարտիի հանքերն մինչեւ հիմա կը գործածուին, բայց տարակոյս չկայ թէ իւր վաղեմի համբաւը կորսուած է, որովհետեւ մեծ մաս մը ժողովրդեան բոլորովին յուսախաբ եղած է։

Սան-Ֆրանչիսքօ ԳՐԱՍԷՐ ԵՐՈՒԱՆԴ

LA REVUE DES JOURNAUX ET DES LIVRES

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Լա Ռըվիւ տէ Ժուռնօ է տէ Լիվրն իր մէկ տարուան բաժանորդներուն ձրիապէս կուտայ անոնց ընտրութեամբը՝ էն համբաւաւոր հեղինակներու վերջին գործերէն հատ մը։

Մեր ընթերցողները երբեմն կը հարցնեն թէ շաբաթական ո՞ր օտար հանդէսն ընտրեն։ Լաւագոյն բան մը չենք կրնար ըսել բայց եթէ ցուցնել Ռըվիւ տէ Ժուռնօ է տէ Լիվրըն, ամենէն հետաքրքրաշարժ եւ շահեկան հրատարակութիւնն այժմու։ Արդարեւ, ամեն կիրակի կ'արտատպէ շաբաթուան թերթերուն եւ գիրքերուն մէջ հրատարակուած էն նշանաւոր նիւթերը, յօդուածներ, նորավէպեր, պատմութիւններ, քրոնիկներ, այժմէութիւններ, գիտական հետաքրքրաշարժ նիւթեր, զուարճալի նշանաքաններ, փոքր ուրեր, պզտիկ, տեղեկութիւններ, վէպեր եւլն։ Բազմաթիւ պատկերներ, կենդանագիրներ, օրուան դէպքեր եւլն։

ԼԱ ՌԸՎԻՒՆ կը հրատարակէ երկու թերթօն 1. ԶՈՀՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ, Բօլ Ռուժէի, հետաքրքրաշարժ մեծ վէպ. 2 ԱՆԾԱՆՕԹ ԲԱՐԵԿԱՄԸ, Լէօն Ռիօթօրի, շնորհալից պատմութիւն մը։

Յիշեալ թերթն իր մէկ տարուան բաժանորդներուն կուտայ 3 ֆր. 50 նոց հատոր մը. վեցամսեայներուն 2 ֆրանքնոց, եւ վերջապէս, եռամսեայներուն մէկ ֆրանքնոց հատոր մը։ Ասկից զատ, իր բաժանորդներուն իբր յաւելուածական ձրի պարգեւներ. 1. Սքանչելի կենդանագիր մը իւղաներկ, 2. Բաժանորդին կը ղրկէ քարդ-ալպոմ իր կենդանագրով։

ԳԵՂԵՑԻԿ ՀԱՏՈՐ ՄԸ, քսան թերթէ կազմուած և սփռուն երկգոյն ծածկոցով զարդարուն, կը ղրկուի առանց ծախքի, 3 ֆր. 50ի փոխարէն։

Բաժանորդագրութիւն. —Վեցամսեայ 8 ֆր. տարեկան 14 ֆր. բաժանորդագրութիւն կըլլայ. 1. Բոլոր ֆրանսական գաղթականութիւններու, Պելճիքայի, Տանըմարքայի, Իտալիոյ, Զուիցերիոյ, Հոլանտայի, Շուէտի, Նորվեկիոյ եւ Փորթուկալի թղթատարական գրասենեակները որք կ առանց ծախքի, կը յանձնեն բաժանորդութեան ընկալագիրներն բոլոր պէտք եղած տեղեկութիւններով. 2. Միջազգային մանտա—բոնդով. Փարիզի մէջ թղթակիցներ ունեցող գրավաճառներու քով. 4. Փարիզի դրամատան մը վրայ փոխանակագրով։

ՌԸՎԻՒ ՏԷ ԺՈՒՌՆՕԻ առաջին ինը տարիներուն հաւաքածուն կը պարունակէ աւելի քան մէկ հազար գրական նորավէպեր եւ զանազան պատմութիւններ ամենէն մեծ հեղինակներու. գրական, գիտական եւ արուեստական ահագին ծանօթութիւններ կուտայ. ի մի բան վերջին ութ տարիներու մտաւորական արտադրութեան ամփոփումն է։ Ասկից զատ կը պարունակէ Ալֆոնս Տոտէի, Հէնրի Ռօշֆորի, Օքթավ Ֆէօյէի, Լիւտովիք Հալէվիի, Էքթօր Մալոյի, Կի տը Մօբասանի, Բօլ Պուռժէի, Էմիլ Զօլայի եւ այլոց ամբողջ վէպերը։ Իւրաքանչիւր հատոր, կարմիր լաթակազմ, ոսկեզօծ գիրերով, կարժէ 14 ֆրանք, առանց ճանբու ծախսի։

Նամակներն ու մանտա-բօսթերն ուղղել առ Պ. Ժ. Նոյլէ, յանձնաժիր, Փարիզ, Քուժա փողոց, Թիւ 13։

ԱԶԴ

Կը ծանուցանեմ արգոյ հայ հասարակութեան թէ իմովսանն նպաստելու համար ազգային դաստիարակութեան, այսուհետեւ գլխաւորաբար տուներու մէջ մասնաւոր դասեր ալ պիտի աւանդեմ Չափագիտութեան՝ իր խառն եւ զուտ (mixte et pure) բոլոր ճիւղերով՝ մինչեւ համալսարանի բարձրագոյն աստիճան։ Ինչպէս նաեւ պատմութիւն, Աշխարհագրութիւն, Իրագիտութիւն, բնական գիտութիւններ, հին եւ Նոր Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Թուրքերէն տարրական կամ երկրորդական վարժարանաց համապատասխան աստիճան։

Այս առթիւ դիտել կուտամ թէ մեր իգական սեռը՝ որ ներկայացուցիչներ ունի գրականութեան, բժշկութեան եւ նոյն իսկ իրաւագիտութեան մէջ, հետեւող մը չէ ունեցած մաթեմաթիքական ուսմանց բարձրագոյն ճիւղերուն, անշուշտ շատ ուրախ պիտի ըլլամ եթէ հազարաւոր աշակերտուհիներուս մէջ թուեմ նաեւ բարձրագոյն մաթեմաթիք գիտցողներ։

Ուսանիլ փափաքողք կրնան դիմել Գատըգիւղի Արամեան վարժարանը, Ղալաթիա՝ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, Միաց. Ընկ. գրասենեակը եւ կամ Պոլիս Պահճէ գաբու Խորասանճեան եղբարց վաճառատունը։ 434 7—30

ՆՐՈՒԱՆԴ Կ. ԳԱԹՕԼԵԱՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Տոքթ. Հայրմանտաս կը ծանուցանէ թէ ջերմամիզութիւնը չորս-հինգ օրուան մէջ եւ առանց ցաւ զգացնել տալու իր դարմանէ նոր դրութեամբ մը։ Կասկածողներ կրնան վարձքը վճարել՝ բոլորովին աղէկնալէ յետոյ։ Իրեն դիմողները կը դարմանէ Ղալաթիա, Սանտըքճըլար, Գարագուլ Օթէլին դէմ 97 թիւ լամպաճիի խանութին վրայի սենեակը՝ ամեն օր ժամ 4 էն 10 ը (Ը. Թ.) 6—30

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 7/19 Դեկտ. 1895

Անուանկն. եւ Վճարեալ		Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քնս. Սէրի A 1°/₀	59	20
100			» » B 1°/₀	23	10
100			» » C 1°/₀	21	30
100			» » D գոցուած	21	—
400			» » D բացուած	20	34
100			» » D միջօրէ	20	27
100		1870	Ռումէլ. երկթ. գոցուած	21	—
			» բացուած	21	—
Ֆր. 500			» միջօրէ	21	—
Անկ.	Վճր.				
20	10	1890	Օսմանեան 4°/₀	—	—
22	11	1869	Քրէտի ժէն. Օթ.	9	30
10	5	1872	Սոս. Օթ. տը Շ. է Վ.	5	37
140	140	1878	Լաւրիում	48	—
500	300	1859	Ծխախոտի (Բժն. 5°/₀)	305	—
500	500		Երկաթուղիք (Գրծ. 5°/₀)	245	—
20	5	1882	Թրամուէյ (Բժն. 5°/₀)	9	10
500	500		» (Գրծ. 5°/₀)	493	—
500	200	1888	Օսմ. Ռէժի	17	—
1.40	1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 5°/₀	—	—
11	5 ¹/₂	1893	Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	5	85
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	450	—

ՓՈԽԱՆՑ (Թրիտ) ՏԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատոր	—	—
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	—	—
Ռըբոր	—	—
Կոմիսիկ (Հէվալէսիկ)	1	32 ¹/₂

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	20
Փարիզ »	Ֆր.	23	85
Վիեննա 3 օրուան	Ֆիոր.	10	87 ¹/₂
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ՓՈԽԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3	50
1 ամսուան համար	»	6	50
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 ղրշ.ին	110	05
20 ֆրանքնոց		87	17
20 մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	20
Քըբիկ		51	10
Ռուպլ Թղթադրամ		5	48
Մէճիտիյէ		108	25
Մանր արծաթ		108	—
Մէթալիք		99	20
Տակոս Ղալաթիոյ Ծախսարանի		6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 18 Դեկտ.			
Քոնսոլիտ Թիւր. B Դեփեկ.	Ֆր.	—	—
» » C »	»	—	—
D (Բացուած	»	—	—
D (Գոցուած	»	18	95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	23	57
Պրիորիթէ	»	442	50
Մաքսային Պարտաթուղթք	»	462	50
Օսմանիյէ	»	375	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	296	25
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	550	—
Ռանթ Եգիպտական 3°/₀	»	100	67գ.կ.
» » 3 ¹/₂ °/₀	»	—	—
» Իտալական	»	84	75
Քրէտի Լիոնէ	»	—	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնդուար տ'էսքոնդ	»	—	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	—	—
Եգիպտական Միացեալ	»	512	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	215
ՎԻԷՆՆԱ 18 Դեկտ.			
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆիորին	58	50
Օսմ. Ռէժի	»	187	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	90
» Փարիզի »		—	—
ԼՈՆՏՈՆ 18 Դեկտ.			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Օ. Ո.	59	—
» » B	»	28	—
» » C	»	—	—
D (Բացուած	»	—	—
D (Գոցուած	»	18	87
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4°/₀ (Երաշխաւորեալ.		—	—
» » 1894 3 ¹/₂ °/₀ (Եգպ. Հրկ.ով		—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	11	87
Այտընի Երկաթուղի	»	11	50
Միացեալ Եգիպտական	»	101	25
Առանձնաշնորհեալ	»	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	105	75
Պուլկար. Փոխառ. 6°/₀	»	85	—
» » Նոր 6°/₀	»	—	—
Ռանթ Հելլենական 5°/₀ 1881	»	29	50
» » 5°/₀ 1884	»	29	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	375
ՊԵՐԼԻՆ 18 Դեկտ.			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի	Մարք	—	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	—	—
Անատոլուի Երկթ. ¹/₄ Պրծ.	»	—	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		—	—
» Փարիզի » 3 ամիս		—	—
Մակեդոնիոյ երկաթուղի		—	—

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
(Հաստատուած յամին 1852)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիւել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, Նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Մկռոբիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, քանի մը այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմբեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար արգեաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Չալըքճեանց դէմն)։

Գաւառացիք յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 նոր բացուած Խրիսօվելի փողոց ամեն օր։

Տ. Գ. Հաւասարելու համար Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներուն՝ ժամերը կիրակի օրն ալ, ինչպէս նա և մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։ 410

ՏՈՔԹ. ՀՐԱՆՏ Պ. ՄԱԹԷՈՍԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԲԵՐԱ Կալաթա-Սարայ Թաւրոն փողոց թիւ 1

Ընդդէմ դժուարամարսութեան. —Շասէնի Գինին։

ACTIONS MINES D'OR
SUD—AFRICAINES
ՈՍԿԵՀԱՆՔԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ
ՀԱՐԱՒ—ԱՓՐԻԿԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՆՑ

Գլխաւոր արժեթղթերուն պարութաները յաճախորդներուս տրամադրութեան տակն են.

Ա. ՖԱՐՐԱ, Քամպիօ միջնորդ, Կ. Պոլիս։ 429

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Է 1852 ԻՆ
ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ծ'ԱՆԳԼԻԱ
Lancashire Insurance Buildings -
Exchange Street Manchester
Դրամագլուխ 3,000,000 անգլ. ոսկի
Պահեստի գումար 1,372,875 »

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնք, ամեն տեսակ քարուկիր ու փայտաշէն կալուածներու վրայ, կահերու և ապրանքներու վրայ և այլն, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով ու սակերով։

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը յոյժ բարձր աստիճանով կը ներկայացնէ բոլոր այն առաւելութիւնները զորս կրնան փափաքիլ կեանքերնին ապահովագրել ուզողները, ամբողջ կամ խառն՝ որոշ պայմանաժամով։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել Ընդհ. գործակալներուն, (Bond Sellar & Cie.) Պոնտ Սէլլէր և Ընկ. Բիւյիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա։ 427

CUNARD ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Բրիթէննիա շոգենաւը, Նաւապետ Սթէֆէնսն Լիվրբուլէն պիտի գայ ընդհանուր վաճառքով դէպ ի ամսոյս 26։

Հանգուցեալ Տոքթ. Անդրանիկ փաշայի որդի Ազնաւոր էֆ. Կրճիկեան, կը ծանուցանէ իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ՝ այժմ դարձեալ սկսած է շարունակել իւր նախկին գործը որ է ընտիր ճաշակաւ եւ թէ գեղեցիկ ծաղկեներով զարդարուած ապակիներու մէջ թռչուններ եւ թէ որ եւ է չորքոտանիներ զմռսել, ինչպէս որ եւրոպայէ եկած այսպիսի ծաղկեւէտ կռուներու նորոգութիւնն եւս յանձն կառնու շինել։

Դիմել, Շիշլի, Օսման Պէյի Սրճարանին դէմ բացուած Եգիպտական նոր դեղարանը, Ռուբէն էֆ. Մանկասարեանի, Թիւ 137։ 5—12

ԹԷՅ, ԹԷՅ, ԹԷՅ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880
Կ. ԵՍԱՅԵԱՆ
Յ. ԿՈՒԼՊԵՆԿԵԱՆ
MARQUE DEPOSÉE
Կ. ՊՈԼԻՍ, Ճէլալ Պէյ Խան թիւ 10
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Օսմանեան գլխաւոր քաղաքաց մէջ
ՉԻՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ, ՍԷՅԼԱՆԻ, ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԹԷՅԵՐ
Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում
Տեսակի, չափի եւ գինի մասին
Կատարեալ ապահովութիւն
Զգուշանալ մեր մարքային կեղծերէն

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիէ Թահնիյէ խտարէսի իչուն իւչ չիֆթ կէնձ վէ Թիվանա գօչու մանտասըենա լիւզիւմ օլունտըղընտան իհալէսինա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 3 1—3

Պէզ Փապրիգայը հիւմայունը իչուն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան 15,000տէն 20,000 գըյէյէ գատար Խարչինի ընկլիզտէ բամուգ իբլիկինին պէհէր գըյէյի հէսապի 12 ղըշ. 30 փարատա թալիպի զուհուր էթմիշ օլուպ թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթա խիթամընա գատար միւնագասասընա տէվամ օլունաճաղընտան ֆիի մէզպուրըն թէնզիլի իլէ իթայա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 29. 2—3

ՈՐՈՇ ԳԻՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՏԻՐԱՑՆ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
ԱՅՐԵՐՈՒ, ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ՁՄԵՌԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ
ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԶԳԵՍՏՆԵՐ ԿՈՒԳԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿ
ԱՅՐԵՐՈՒ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐՈՒ
ԱՆՍԱՀՄԱՆ ԱՑԼԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԴԵՐՁԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ, ՁԵՒ ԵՒ ՆՈՐ ՎԱՅԵԼՈՒՉ
ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ
Վաճառումնք ՈՐՈՇ ԳՆՈՎ ընդարձակ վաճառատանց մէջ.
Ի ՂԱԼԱԹԻԱ
Քարաքէօյ, 20, Մեծ Մթերանոց Պորսայի եւ Եէնի-Ճամի փողոց եւ Թիւնէլի մօտ
ՊՈԼԻՍ
Նոր շէնքին մէջ, Մեծ փողոց Պահճէ-քափու, կամուրջին մօտ.
ՈՐՈՇ ԳԻՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՏԻՐԱՑՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՏԻՐԱՑՆ

GEBRÜDER BOMONTI
ՊՈՄՈՆԹԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԳԱՐԵՋՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒՂ
ԿԱՐՏԱԴՐԷ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ԶՈՒՏ ԳԱՐԵՋՈՒՐ
ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ ԸՍՏ ԲԱՍՏԵՕՐԻ ԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՍԻՏ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ
Գործարանն Եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմուած է։

ԹԷՅ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԹԷՅԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԻՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ
1888
Ա. ԱԼԷՄԵԱՆ ԵՒ Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, ԲԱԶՄԻՋ ՓՈՂՈՑ 49, 52

ԹԷՅԻ Թիւ 52 վաճառատան մէջ կը ծախուի Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի, Հնդկաստանի ընտիր Թէյ, մեծ եւ փոքր քանակութեամբ։

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐՈՒ Թիւ 49 վաճառատան մէջ կը ծախուին եւրոպական բազմատեսակ եւ ընտիր ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ, պիսքիւի, չօքոլա, եւ անուշ ըմպելիներէն քերիք եւ այլն։

438 Վաճառք առատ. Դնահատում կատարեալ. [illegible] 23-60

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ եւ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,671,018
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 2,906,678

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,444,600
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 ½ սենեակներն, առ ԴԱՒՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութ[illegible]

ԿԻՒՋԻԼ ԳՕԳՈՒԼԱՐ (Բարֆիւմըրի)

ED. PINAUD

PARIS
37, Պուլվար տը Ստրազպուրկ, 37
Բէրաքէնտէ մաղազասը։
30, Պուլվար տէ Իթալիէն, 30

ԷՏ. ԲԻՆՕ
Մաղազասընը մահսուսը
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ ԿԻՒՋԻԼ ԳՕԳՈՒԼԱՐ
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Խիլասա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Սապօն
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Բօմատա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Եաղ
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Բուտրա
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Թուալէթ սիրքէսի (վինէկր)
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Պրիանթին
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Գօգու չըշէմը
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Թուալէթ սույը
ԻՔՍՈՐԱՔԻՄՐԻ Գօզմէթիք

Գուլէթ վէրիճի Գ.ԸՆԱ. Գ.ԸՆԱ. ՍՈՒՅԸ
պաշա մահսուսը գայիտէյի սըհհիյէ

Բարիզին 1889 սէրկիսի ումումիսի
ՊՈՒՔԷԹԻ

Մէնտիլ իչին բէք նէֆիս գօգուլար
Մէսէլա Թէֆարիք
Պէյազ էլիոթրոբ չիչէյի — Թէռոորա
Զամբագ բուտրասը (իրիս)
Բարմ մէնէքշէսի

Մարուլ խիլասասընտան ալա սապօն
Թէն բուտրասը
Տիշ Թեմիզլէմէկէ մէ տիշ ազըրընա
մախսուս լիքիտ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
771,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն Եւրոպայի

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ Իթալիէն. 1,3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845ին հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագրեալներու վճարուած	355,000000
1893է առաջ	
Ապահովագրեալներու վճարուած	78,000000
Հասոյթ	175,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 1 Մէլ. —	160,000000
1894 Յունուար 1	
Աւանդը եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա	30,000000
Յաւելեալ դրամագլուխ	88,000000
Արդի ապահովագրութիւնք 4 Միլ. —	37,000000

Տնօրէնութեան առաջարկէ։
Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագիրներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։
Պայմանագրութեան նոր եղանակ
Ընկերութեան կողմանէ ԱՆՄԵՐԺԵԼԻ՝ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալէն պէտ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ առավ ընկերութեան փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Ուրիշ ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

188 Ծ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան, Ղալաթիա

ՄՈՐԻՒՕԼ

ՇԱՊՈԹՕՒ, դեղագործ Ի ՓԱՐԻԶ

MORRHUOL DE CHAPOTEAUT

ՄՈՐԻՒՕԼը կը պարունակէ բոլոր ազդեցիկ տարրերը Մորիւ ձկան իւղին, բացի ճարպոտ մասէն. աւելի արագ կ'ազդէ։ Հիւանդանոցներու մէջ կատարուած փորձերը կ'ապացուցանեն թէ ՄՈՐԻՒՕԼը շատ ազդեցիկ է նոր սկսող ցնցդատապերու, հարբուխներու, իշուածքներու, կուրծքի հիւանդութեանց մէջ։ Առաջին օրերէն գիշերային քրտինք կը դադրին, ախորժակը կը բացուի, գոյնը կը կենդանանայ, հիւանդները ոյժ կ'առնեն, հազը կը նուազի, մարմնոյն ծանրութիւնը կ'աւելնայ։ ՄՈՐԻՒՕԼը շուտով կը վերակազմէ տկար տղաքները։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանները

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՔԻՆՔԻՆԱՅԻ ԳԻՆԻ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿ

ԿՌԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ. ԴԵՂԱԳՈՐԾՔ Ի ՓԱՐԻԶ

QUINQUINA FERRUGINEUX

Այս երկու դեղերուն վերանորոգիչ և զօրացուցիչ յատկութիւնները յանձնարարելի են անարիւնութեան, դաշտանի անկանոնութեանց, ստամոքսի գելումներու, աւշականութեան և արեան տկարութեան դէմ։ Կռիմօ և Ընկ. Երկաթախառն Քինքինայի ԳԻՆԻՆ և ՕՇԱՐԱԿԸ շուտով կը բազմացնէ տկար տղաքը, տժգոյն և անարիւն աղջիկները։ Օշարակը փոքր տղաքներու համար կը գործածուի. քինքինայի կեղեւովը կը պատրաստուի որ կը ծառայէ հաշակաւոր Բելզիէ քինինի պատրաստութեանը։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և ամէն դեղարանք։ A.

VICHY

Միակ ճշմարիտ բաստիլները
ՎԻՇԻԻ
են
PASTILLES VICHY-ETAT
Որ մետաղեայ կնքուած տուփերով կը ծախուին
ՊԱՀԱՆՋԵԼ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐԿԱՆ

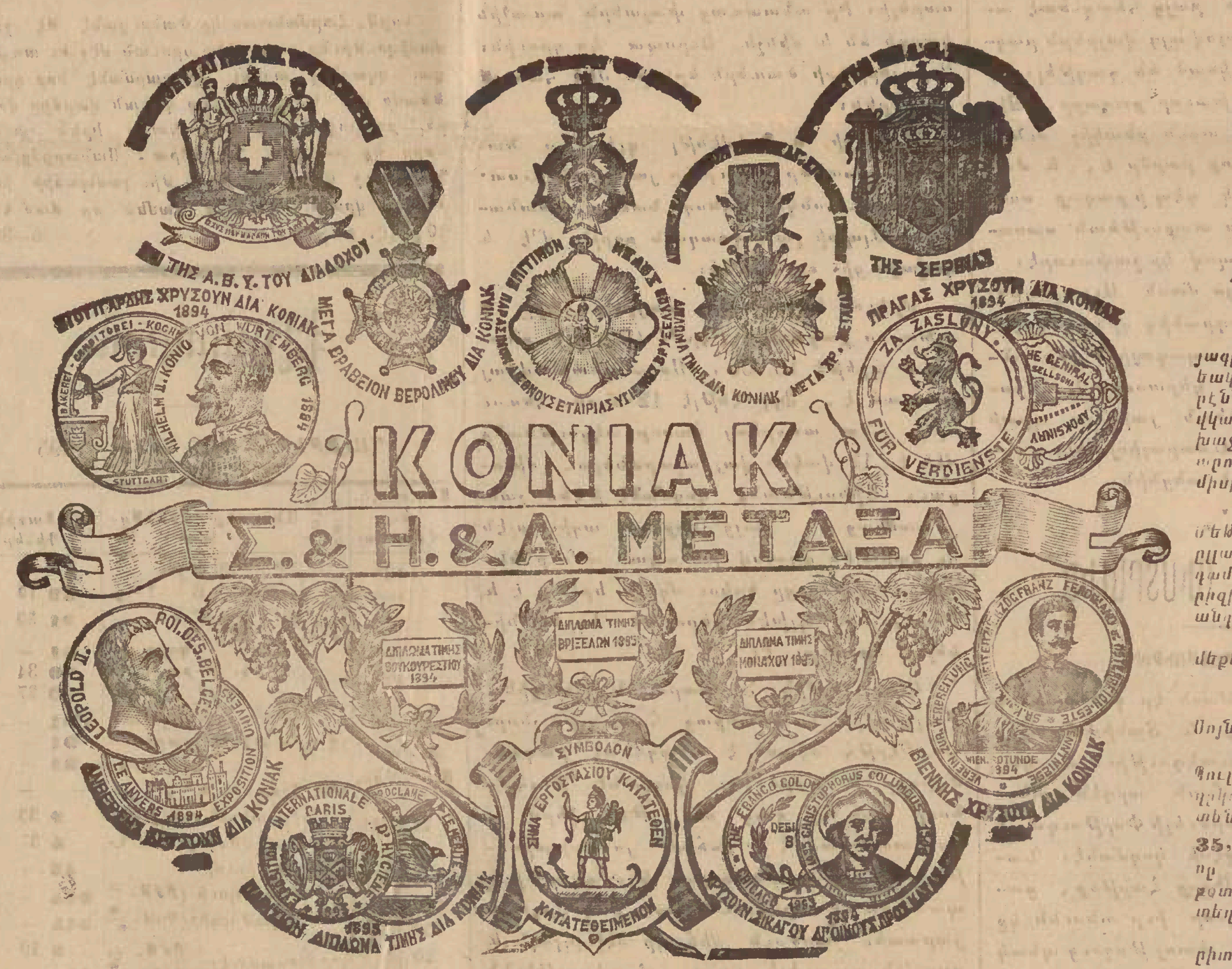
ΤΗΣ Α.Β.Υ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ
ΜΕΓΑ ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ
ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ
ΣΤΟΥΤΓΑΡΔΗΣ ΧΡΥΣΟΥΝ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ
1894
WILHELM II KONIG VON WURTEMBERG
STUTTGART
ΠΡΑΓΑΣ ΧΡΥΣΟΥΝ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ
1894
ZA ZASLUHY
FUR VERDIENSTE
KONIAK
Σ. & Η. & Α. ΜΕΤΑΞΑ
ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 1894
ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ 1895
ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ ΜΟΝΑΧΟΥ 1893
LEOPOLD II ROI DES BELGES
LE ANVERS 1894 EXPOSITION
ΣΥΜΒΟΛΟΝ
ΣΗΜΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ
ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΝ
INTERNATIONALE PARIS
D'HYGIENE
1895
ΔΙΠΛΩΜΑ ΤΙΜΗΣ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ
CHRISTOPHORUS COLUMBUS
CHICAGO 1893
ΧΡΥΣΟΥΝ ΣΙΚΑΓΟΥ ΑΡΓΥΡΟΥΝ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ
ΒΙΕΝΝΗΣ ΧΡΥΣΟΥΝ ΔΙΑ ΚΟΝΙΑΚ
WIEN ROTUNDE 1894

LA VIGNE—ԱՅԳԻ

ԳՈՆԵԱՔԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՊԻՐԷՈՍ

EAU DE VIE DE VIN—COGNAC SUPERIEUR

ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ՀԻՆ ԳԻՆԻԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՔՈՆԵԱՔ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

ՅՈՒՆԱՑ ԹԱԳԱՒՈՐԷՆ ՍՏԱՑԱԾ Է Ս. ՓՐԿՉԻ ԱՍՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԸ
Հայթայթիչք Յունաց Թագաւորին եւ Գահաժառանգ Քոնսթանթեն իշխանին, ու Սերպիոյ Ալեքսանդր Թագաւորին։

Այլ եւ այլ ցուցահանդէսներէ ստացած 12 մեծ մրցանակներէ, պատույ վկայագրերէ եւ ոսկի մետալներէ զատ, վարձատրուած է նաեւ 1894 ի Անվերսի քոնեակի ցուցահանդէսէն, Վիեննայի, Բրակայի եւ Շ ուէթ արքի արուեստահանդէսներէն՝ ոսկի մետալներով, իբրեւ աղէկ գինիի ոգի (eau de vie de vi) պատույ վկայագիր ստացած է 1894 Պուքրէշի, 1895՝ Մոնաքոյի, 1893 Սէնդ-էթիէնի ոսկի խաչով հանդերձ մեծ մրցանակ ոսկի խաչով մէկտեղ 1895 ին Վերոյինայի, Ժընեւի արուեստահանդէսներէն եւ Շիքակոյի 1895 ի աշխարհահանդէսէն՝ իբրեւ զուտ միրգէն խաղողի գինիով պատրաստուած քոնեաք։

Ասոնցմէ զատ Պրուսէլի «առողջաբանական յառաջդիմութիւն» ընկերութիւնը Մեթաքսա քոնեակի պատուականութիւնը եւ անոր մեծ մրցանակ երբ ստացած ըլլալն իմանալով այս գործարանի տնօրէն Պ. Սպիրիտոն Մեթաքսան պատույ անդամ ընտրած է. իրեն եւ վկայագիր ու մետալ-խաչ մը դրկած է։ Նմանապէս Փարիզի երկրագործական, ձեռագործական եւ վաճառականական ակադեմին զինքն անդամ ընտրած է եւ վկայագիր տուած։

Ս. եւ Ի. եւ Ա. Մեթաքսայի քոնեակը որ Ֆրանսական սիստէմի վրայ երեք մեքենայով կը պատրաստուի

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՌՉԱԿ ՎԱՍՏԿԱԾ Է

Սոյն գործարանին տարեկան արտադրութիւնը կը հասնի 1,200,000 շիշ քոնեաքի

Թուրքիոյ, Եգիպտոսի, Զանզիպարի, Արաբիոյ, Ռուսիոյ, Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ եւ Եւրոպիոյ, ու Հնդկաստանի եւ Ամերիկայի այլ եւ այլ քաղաքներ ղրկուած վաճառքին տարեկան քանակութիւնն է, ինչպէս պաշտօնապէս կը հաստատեն շոգենաւային ընկերութեանց գործակալութիւններն ու Պիրէոսի քաղաքապետը․ 35,000 սնտուկ եւ 900 տակառ. — Ցանեսաի վաճառքին քանակն է 600,000 օխա որ կը գտնուի ի Պիրէոս Արիսդիտ, Ալիբէք, Նիքիադ, Բարթենակոյիոն, Բաքսթիաղրիա փողոցներն՝ եւ երկաթուղիի կեդրոնատեղին գտնուած եօթը վաճառատեղիներու մէջ։

Զուտ միրգէն խաղողի գինիէ պատրաստուած այս Մեթաքսա քոնեակին ճշմարիտ ըլլալու մասին Յունաստանի եւ օտարազգի մեծանուն քիմիագէտներու կողմէ տարբալուծում կատարուած է։

Այս քիմիագէտներն են. — Ֆերտինան Ժան, քիմիագէտ Փարիզի առողջապահական եւ զննական ընկերութեան։ Վոն Հարմիլ Ռօս, տնօրէն. Տոքթ. Ռուսէֆ, բրոֆէսոր եւ քիմիագէտ Սոֆիայի եւ Պուլկարիոյ իշխանին։ Ս. Սթրադի, բրոֆէսոր եւ Պուքրէշի քիմիագիտական համալսարանին տնօրէն։ Տոքթոր Պեռնար բրոֆէսոր քիմիագիտութեան եւ բժիշկ Պուքրէշի արքայական պալատի։ Տոքթ. Սքիբի, անդամ բժշկական ընկերութեան Պոլսոյ։ Բ. Սինկլրօս, քիմիագէտ վկայեալ Զուրիխի համալսարանէն։ Եւ հռչակաւոր բժիշկներէն, ինչպէս Տոքթ. Զամպաքօ փաշա ի Պոլիս. Տոքթ. Քոմանաքոլա՝ առաջին բժիշկ Եգիպտոսի Խտիվին, Տոքթ. Ս. Զանկարոլա, առաջին բժիշկ Յունաց հիւանդանոցին Աղեքսանդրիոյ, եւ Աթէնքի համալսարանին բրոֆէսոր եւ հիւանդանոցներու տնօրէն Տոքթ. Օրֆանիտէս, Դ. Աֆէնտուլի, Քարամիդա. Համիտիեայի Քոնսօլո, Զիննի, Կալվանի, Մաքաս։ Ս. Ի. եւ Ա. Մեթաքսա գործարանը յանձն կառնէ վճարել 100,000 ֆրանք անոր որ կարենայ հաստատել թէ իր քոնեակին զտութեանը համար հրապարակ հանած անուններն ու տիտղոսները ճշմարիտ չեն, եւ սոյն վկայականները իր գործարանն այցելողներուն տրամադրութեան ներքեւ դրուած ըլլալը կը ծանուցանէ։

Այսքան վկայագիր, պատույ մետալ, արքայական տիտղոս եւ հռչակաւոր գիտուններու կողմէ յանձնարարուած այս ՄԵԴԱՔՍԱՅ ՔՈՆԵԱՔԸ զուտ եւ ամենաընտիր ըլլալու մասին բնաւ տարակոյս չի մնար, որով նախամեծար կը համարուի։

Ընդհանուր Ներկայացուցիչք ի Թուրքիա, ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ, Մումհանէ Թիւ 42, Ղալաթիա։

SELS EFFERVESCENTS LE PERDRIEL

SELS DE LITHINE
Effervescents
LE PERDRIEL
Contre la Goutte, la Gravelle et les Rhumatismes
Assimilation Sûre.

ANTIPYRINE
Effervescente
LE PERDRIEL
Contre Douleurs, Migraines, Mal de Mer, etc.
Ne produisant ni Crampes ni Nausées.

LE PERDRIEL et Cie, Paris.

ԴՈՒՔ ԱՆՁԱՄԲ ՇԻՆԵՑԷՔ
ԵՒ ՑՈՒՑԺ ԽՆԱՅՈՂԱԲԱՐ
ՁԵՐ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐԸ
Համանման բնական ջուրերու՝ կազային
COMPRIMÉS DE VICHY ով,
որք պատրաստուած են
ՎԻՇԻԻ
Հռչակաւոր Ջուրերէ Հանուած աղերով
«Աղբիւրներ Ֆրանսական պետութեան»
Ժօռժ Քրիւնէի եւ Ընկ. Վիքդորիա ծառուղի, Փարիզ
Վարձակալ Ընկ. Վիշիի, Փարիզ-Շարանիկ եւ Ընկ. Փարիզ։ 384

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԷՀՊԱՐԷ

Բան մը գնէք առանց այցելելու Մէհպարէ վաճառատունը, ՂԱԼԱԹԻԱ, ՍԱՆՏԸՔՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 166, ԴԱՐՊԱՆԷՆ ՃՐՈՒՆԻ ԴԻՄԱՑ։

Եղանակիս համար նիւթերու առաջին ձեռքը եկաւ. Երբէք վաճառատուն մը այսքան մեծ զոհողութիւններ յանձն չէ առած իր աժանութեան համբաւը պահելու համար որքան Մէհպարէ վաճառատունը։ Արգոյ հասարակութեան աւելի կատարեալ գաղափար մը տալու համար քանի մը նիւթերու գինները կը նշանակուին՝ Ղրշ.

1	Կտոր բուրդէ անդրավարտիք կէկէռ սիստէմ	12 ½
1	» » »	12 ½
2	Ֆիլտիրոս ֆանէլա գծաւոր կամ զորշ	12 ½
3	Զոյգ գուլպա ճերմակ կամ գորշ բրդէ	12 ½
6	» » բամպակէ գծաւոր կամ սեւ	12 ½
2	» » անգլիական բրբէ	12 ½
4	» » բամբակէ գծաւոր կամ սեւ	12 ½
1	Կտոր ֆիշիւ զուտ բրդէ	12 ½
1	» բրդէ վտաւակ	12 ½
1	» էրիկ մարդու ճերմակ շապիկ կամ ֆանէլա ճէնդլմէն	12 ½
2	Կտոր փոքր շապիկ կտաւէ օձիքով	12 ½
4	Զոյգ կտաւ թեւնոց	12 ½
6	» » օձիք	12 ½
1	Կտոր էրիկ մարդու կամ կնոջ անդրավարտիք քռուազէ կամ քռեթօն	12 ½
1	Կտոր Շապիկ կնոջ համար	12 ½
12	» ճերմակ կամ զունաւոր թաշկինակ	12 ½
6	» անծռող կտաւէ եւ թանձր	12 ½
1	» զունաւոր կտաւէ սփռոց 6 հոգինոց	12 ½
1	» ճերմակ սփռոց վեց հոգինոց	10
12	Թէյի անձեռոց	10
1	Վիզիրա 0 տը Քոլոնիր ժիւլ Եղբարք	12 ½
1	Տուփ բաուֆի մըրլի	12 ½

Որսի բաճկոնակ զուտ բրդէ, կնոջ շրջազգեստ բրդէ, ճարմնի մետաքսէ թաշկինակ, վերջին նորաձեւութիւն. ժամացոյց ամերիկեան դրութեամբ, անկողնի ծածկոց զուտ բրդէ ու մետաքսէ, եւ ուրիշ շատ նիւթեր։ Մէհպարէ վաճառատունը կը ծախէ անծրեւի համար անձրեւանոցներ մեծ վերարկուներ չափազանց աժան գներով.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՍՈՒԻՖԹ

ԱՅՍ ՊԻՍԻՔԼԷԹԸ ՄԻԱՅՆ ԳՆԵՑԷՔ

որ շինուած է հռչակաւոր ՍՈՒԻՖԹ զինագործարանին կողմէ։ ՍՈՒԻՖԹ պիսիքլէթը ամենէն ծանօթն ու հռչակաւորն է։ Հաստատուն, վայելուչ, արագ, անմրցելի 1895ի Նիւյորքի մրցանակը շահած է։ Կը ծախուի Նիքիթիկ էրպէնի քով, Պոլիս Պահճէ Քաբու Թիւ 2 եւ Ղալաթիա Մահմուտիյէ փողոց Թիւ 22 ու 31։

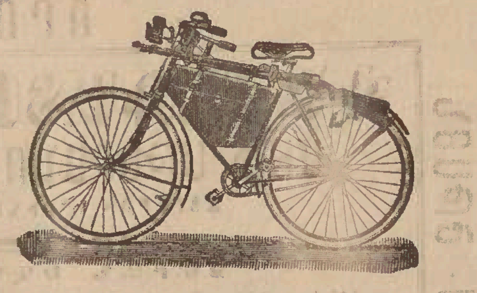

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալն է Սարաֆօղլու տունը՝ Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, Բ. յարկ։ 366 64 80

ՆՈՐ ՈՒՂԵԳՈՅՑ

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի և թեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուդարձին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիայէ մեկնում ամէն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպ ի Պիրէոս, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպ ի Քալամադա, (փոփոխակի Քաթաքօլօ) Շիրա, Սէլանիկ, Տէտէ-Աղաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առաւօտեան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալա), հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոսէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամեն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոս հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնըհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ ի Պէյրութ առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան, Իզմիր, Սամոս, փոփոխակի Հռոդոս, Պէյրութ, Եաֆֆա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Տրիպոլի, Նորէն Պէյրութ, Աղեքսանդրիա, Պորթ-Սայիտ նաեւ փոխադրութեամբ, Պէյրութ դէպ ի Եաֆֆա եւ Բոր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 426

NECTAR
NEKTAP
ՄԱՐՏԻՆ
ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ԷՍԹԷՐ
VIEUX COGNAC
ՕՐԲԱՆՈՑ
ԽԱՂԻՆԻ
ՊԱԼԱԻՈՆ ԿՈՆԻԱԿ

ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Ի ՆՊԱՍՏ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

Սոյն ՆԷԿՏԱՐ անուամբ Գօնեագը, որ զուտ խաղողէ պատրաստուած ըլլալով իր տեսակին մէջ այժմէական ըմպելի մ'է, ապահովապէս կ'արհամարհէ մրցումներն այն օտար Գօնեագներուն, որոնք վերջին ժամանակներս ողողեցին հրապարակը։ Այս ըմպելի ծեռնհաս մասնագէտներու եւ բժիշկներու կողմէ քննուելով հաստատուած է թէ՝ բնաւ որ եւ է օտար տարր չպարունակեր առողջութեան վնասող, ընդհակառակը կրնայ ի հարկին հիւանդներու ալ տրուիլ իբր կազդուրիչ ըմպելի։

Այս պատուական Գօնեագ իր բաղադրութեան մասին ամեն ապահովութիւն ընծայելէ զատ, կոչուած է նաեւ նպաստի դիւրագոյն միջոց մը հանդիսանալու մեր բարեսէր հասարակութեան ձեռքը, Բարեգործական Հաստատութեան մը՝ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ համար։ Ո՛վ որ գնէ շիշ մը սոյն Գօնեագէն նպաստած պիտի ըլլայ մեր այն անտէրունչ որբերուն։ Այս իսկ ամենէն պարտաւորիչ շարժառիթն է, որով ամեն Հայ անհատ յիշեալ ըմպելիին պէտք ունեցած ատենը չդիմէ ուրիշ օտար Գօնեագներու։ Այսչափ յանձնարարութիւն՝ կը բաւէ համոզելու համար մեր բարեսէր հասարակութիւնը, որ ՆԷԿՏԱՐին գործածութեամբը թէ՛ անխառն ըմպելի մը ճաշակած պիտի ըլլայ եւ թէ անուղղակի կերպով պիտի նպաստէ մեր բարեգործական մէկ Հաստատութեան։

Կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ Թիւ 10, 14, 16 եւ Կալաթա Պէօյիւք Միլլէթ Խան Թիւ՝ 37, 38 Մարտիկ էֆ. Շիրինեանի վաճառատունները։ 445 13—50

L'ANCRE — ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ

1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ
206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոնթ էտմոն Ջիջի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռօսոյք Հոնոս, փոխ-Նախագահ
» Ժօզէֆ Հոնոս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Քօյոման Նարօ » » »
Անթուան Բրօշէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
Գլխ. Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ Կ. Պոլիս, Գօճամանօղլու խան Թիւ 7, 302

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒԻՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ՃԷՈՐՃ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Առանց զմելիներ Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճոն Նովիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մեքենաներեալ մարքան կը կրեն. Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ գայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կորսնի։

Ճոն Նովիլ եւ Որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն. Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածելիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ զետեղուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

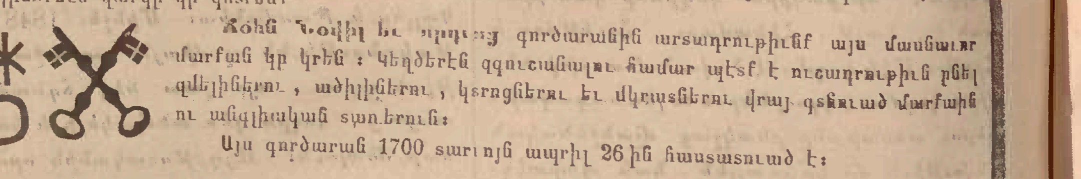

Սիտնէյ Նովիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլնէր գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլնէրի դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիտնէյ, Նովիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակէ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ արծաթ բլաքէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամպարներ, արանններու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային զինուորական յատուկ կոճակներ, քօքիայի մեքենաներ եւ այլն։

Հետեւեալ տեղերէ եկած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։ Թ. թ.

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն. Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօօյէլ Վինտսօրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգիլէ մազերու թափին եայլն. Այս դեղ, որուն տէրը չքաղրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է. Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է. Փափաքողաց պիտի ղրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի. Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով

Վէճէթլի վարդի օղեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ. Այս եւս կը ծախուի Ռօօյէլ Վինտսօրի ծախուած տեղերը։